наша свабода

№49(136) ВЫДАЕЦЦА З 25 ЛЮТАГА 2000 ГОДА

16 ТРАЎНЯ 2001 года СЕРАДА

Адрас: 220123, г.Мінск, а/я 103

тэл. 228-69-18, 210-02-53

E-mail: NPSvaboda@irex.minsk.by http://www.svaboda.com

КОШТ СВАБОДНЫ

Паказвае беларуская «абаронка»

Учора ў Мінску адкрылася міжнародная выстава «Мінскі салон абароннай прамысловасці» MILEX-2001. Гэта першая выстава такога кшталту, якая праходзіць у Беларусі.

Як вядома, у нашай краіне з савецкіх часоў захавалася дастаткова прадпрыемстваў, што належаць да ваенна-прамысловага комплексу або вырабляюць прадукцыю абароннага характару. Аднаго беларускага рынку гэтым прадпрыемствам, відавочна, замала, таму робіцца вялікія намаганні па прыцягненні замежных пакупнікоў. Таму правядзенне абароннага салона ў Мінску можа лічыцца даволі ўдалым крокам на шляху да пакупніка.

У якасці арганізатараў выставы выступаюць кампанія «Белэкспа», міністэрствы прамысловасці і абароны, а спансіравала мерапрыемства кампанія «Белтэхэкспарт», якая і спецыялізуецца на продажы беларускага ўзбраення за мяжой. Як паведамілі арганізатары выставы, на *MILEX-2001* прадставілі сваю прадукцыю 80 кампаніяў з 17 краінаў свету, сярод якіх – Расія, Славакія, Украіна і інш. Аднак зьбольшага ў выставачнай зале прысутнічалі беларускія прадпрыемствы.

Цэнтральнае месца ў экспазіцыі салона заняло сумеснае беларуска-расійскае прадпрыемства «Мінатор-сэрвіс», якое ўжо на працягу года шырока рэкламуе сваю эксклюзіўную распрацоўку – разведвальна-дыверсійную машыну 2Т. Сама машына стаіць у цэнтры залы, побач з ёй на экране тэлевізара можна пабачыць 2Т у дзеянні – пад музыку Вівальдзі разведвальна-дыверсійная машына прыгожа пераадольвала кар'еры і бездарожжа. Зрэшты, па сведчанні агенцтва *Associated Press*, 2Т далёка не заўсёды становіцца правяўляла сябе – на буйнейшай выставе ўзбраення *IDEX'2001* у Аб'яднаных Арабскіх Эміратах у лютым падчас дэманстрацыі 2Т задыміўся і заглох.

Апроч разведвальна-дыверсійнай машыны, «Мінатор-сэрвіс» прэзентаваў і іншы экспанат – зенітную самаходную ўстаноўку ЗСУ-23-4М5 «Шылка». СП займаецца мадэрнізацыяй гэтай вядомай тэхнікі.

Фота IREX/ProMedia

Беларускае оптыка-механічнае аб'яднанне прадставіла сваю прадукцыю, якая карыстаецца дастатковым попытам як у нашай краіне, так і за мяжой, – аптычныя прыцэлы, прыборы навядзення і іншую высокададладную апаратуру.

Барысаўскае прадпрыемства «140 рамонтны завод» прадставіла некалькі тыпаў расійскіх баявых машынаў, мадэрнізаваных у Беларусі.

Да *MILEX-2001* праявілі пэўную цікавасць некалькі замежных дэлегацыяў. Ужо ў дзень адкрыцця сярод наведвальнікаў выставы былі прадстаўнікі Паўночнай Карэі, В'етнама, арабскіх і афрыканскіх краінаў.

На рынку ўзбраенняў Беларусі даводзіцца канкураваць з такімі тытанамі, як ЗША, Расія, Францыя. Натуральна, што ўсе «лепшыя кавалкі» дастаюцца ім. Але Беларусь усё ж мае перад імі пэўную перавагу. Цывілізаваныя краіны не вельмі любяць звязвацца з дзяржавамі «трэцяга свету», якія лічацца «выгнаннікамі» міжнароднай супольнасці – кантракты з імі, асабліва ў галіне гандлю зброяй, падрываюць міжнародную рэпутацыю. Беларусі тут траціць няма чаго, таму наша краіна не камплексуе і ахвотна звязваецца з такімі кліентамі. Асабліва «прыемным» тут падаецца той факт, што краіны-«выгнаннікі», як правіла, замілітарызаваныя дзяржавы, і, каб не адстаць ад праціўнікаў, рэгулярна набываюць вялікую колькасць найнавейшай зброі.

Беларусь, канешне, амаль не можа пахваліцца новай бронетэхнікай (апроч 2Т), але можа прапанаваць паслугі па мадэрнізацыі старой тэхнікі. Гэтаму наша «абаронка» навучылася.

Пакуль што рана ацэньваць плёнасць *MILEX-2001* для ВПК Беларусі – патэнцыйныя спажыўцы абароннай тэхнікі толькі пачалі прыглядацца да экспанатаў. Праца выставы працягнецца да 18 траўня.

У рамках выставы ўзбраення праходзіць навуковы семінар «Высокія тэхналогіі абароннага комплексу». На ім разглядаюцца такія пытанні, як распрацоўка і мадэрнізацыя радыёлакацыйных станцыяў супрацьпаветранай абароны, стварэнне і арганізацыя камандных пунктаў і пунктаў кіравання войскамі, выкарыстанне тэхналогіяў двайнога ўжывання, прымяненне ваенных тэхналогіяў у ваеннай сферы і г.д.

Расціслаў ПЕРМЯКОЎ

Праклён мінскіх кіроўцаў

Людзі, найбольш незадаволеныя інтэграцыяй Беларусі як з Расіяй, так і з іншымі краінамі СНД – гэта кіроўцы. Прыезд у Мінск нават адной афіцыйнай дэлегацыі можа стварыць шматгадзінныя пробкі на вуліцах беларускай сталіцы. А калі гэтых дэлегацыяў – 11? Дарожны рух перапрацоўваецца ў сапраўдны дарожны прастой.

Між тым, той факт, што Мінск з'яўляецца сталіцай Садружнасці незалежных дзяржаваў, абавязвае сталіцу час ад часу прымаць высокія міжнародныя форумы. Вось і цяпер, як паведаміў выканаўчы сакратар СНД Юрый Яраў на прэс-канферэнцыі ў Маскве, чарговы саміт дзяржаваў-удзельніцаў Садружнасці адбудзецца ў Мінску 31 траўня-1 чэрвеня. Па словах Ю.Ярава, 31 траўня ў першай палове дня пройдзе паседжанне Савета міністраў замежных спраў СНД, а ў другой палове дня – Савета кіраўнікоў урадаў.

У пятніцу, 1 чэрвеня, у 12.00 адбудзецца сустрэча кіраўнікоў дзяржаваў Садружнасці. Яна будзе працягвацца пачатары гадзіны і пройдзе за закрытымі дзвярыма. Натуральна, што для кожнай з 11 прыехаўшых дэлегацыяў трэба будзе рабіць «зялёную вуліцу», прымушаючы ўвесь наземны транспарт прастойваць у чаканні чорных лімузінаў. Таму раім усім у гэтыя дні – 31 траўня і 1 чэрвеня – па магчымасці карыстацца толькі метро. Гэта будзе адзіны від транспарту, які не пацерпіць ад саміта.

Міхась КАРПОВІЧ

Тэатр аднаго акцёра

18 траўня Беларусь стане сведкам яшчэ аднаго палітычнага шоу, якое пройдзе ў Палацы Рэспублікі пад патранажам А.Лукашэнкі

Гэта – другі Усебеларускі народны сход, на які збяруцца 2.500 адмыслова адабраных прэзідэнцкай адміністрацыяй дэлегатаў. БелТА са спасылкай на Рэспубліканскі аргкамітэт па падрыхтоўцы і правядзенні акцыі растыражавала паведамленне пра «высокія якасныя характарыстыкі» дэлегатаў: 81% удзельнікаў палітычнага шоу маюць вышэйшую адукацыю, больш за трэць з'яўляюцца нібыта рабочымі, інжынерна-тэхнічнымі работнікамі і вяскоўцамі, яшчэ амаль трэць – 755 жанчынаў. Паведамляецца, што сярод дэлегатаў – больш за 20% ёсць дэпутатамі мясцовых Саветаў, а 10% дэлегаванага палітычнымі партыямі.

Між тым, паводле апытання сацыялагічнай службы «Люстэрка» інфармацыйнай кампаніі БелаПАН, толькі 16% з 500 рэспандэнтаў адабраюць правядзенне сходу; 37% апытаных называюць гэта непатрэбным мерапрыемствам, якое, «акрамя траты грошай, нічога не дасць». А 42% не здолелі адказаць на пытанне «Як вы ацэньваеце мэючы адбыцца форум?»

2.500 тысячам трэба будзе сказаць «адабрамс» праграме асноўных накірункаў сацыяльна-эканамічнага развіцця Беларусі на 2001-2005 гады. Аднак 11 траўня, на адкрыцці Савета бяспекі Беларусі, А.Лукашэнка гаварыў пра дзве сферы жыцця: эканоміку і палітыку. Менавіта ў плоскасці другой ляжыць галоўны сэнс і інтрыга сходу. Гаворыць, што на сходзе можа быць прынятае рашэнне пра чарговы рэферэндум ці што паўнамоцтвы выбіраць кіраўніка дзяржавы будуць перададзеныя паслухмянай палаце №2 – і ў тым, і ў другім выпадку Беларусь атрымае абяцаных 12 гадоў з А.Лукашэнкам.

У звязку з гэтым вядучыя апазіцыйныя палітыкі каментуюць рыхтуемы ўладамі спектакль.

Экс-міністр абароны Павел КАЗЛОЎСКІ:

— Многа розных чутак ходзіць. Гэтым сходам могуць быць прынятыя розныя праквацыйныя рашэнні, бо бюў пільнейшы адбор кандыдатаў на паўнамоцтвы дэлегатаў (я з многімі сустракаўся, гаварыў), што гаворыць за адно: ніякіх дакументаў для абмеркавання няма, няма нічога – яны ідуць усёмную. Галоўная задача, што ставіцца перад імі, – яны мусяць падтрымаць тое, што будзе агучана на гэтым сходзе. У гэтым і заключаецца ўся небяспека. Небяспека ў тым, што там не акажацца людзей, якія насмеляцца выступіць з альтэрнатыўным пунктам погляду.

Можа быць прынятае любое правакацыйнае рашэнне, хаця якое канкрэтна – сказаць складана.

Старшыня Федэрацыі прафсаюзаў Беларускай Уладзімір ГАНЧАРЫК:

— Я думаю, што, хутчэй за ўсё, будзе агучаная дата выбараў і будзе цалкам зацверджаная праграма сацыяльна-эканамічнага развіцця Беларусі на 2001-2005 гады. У прынцыпе, гэта будзе не лепшая акцыя ўладаў, а з улікам вопыту, і горшая за першы сход. Таму чакаць нейкага сур'ёзнага разбору, аналізу не прыходзіцца – гэта перадвыбарчае шоу ў рамках раскруткі аднаго з кандыдатаў.

Што да рэферэндуму, то наўрад ці нешта падобнае будзе прынятае.

Заканчэнне на стар.3

Накралі на мільярд

З пачатку года 5.780 спажыўцоў электраэнергіі, зауважаных у крадзяжы, былі адключаныя ад электрычнасці. Сёлета служба энерганагляду выкрыла крадзёж амаль 11 мегават электраэнергіі на агульную суму больш як на 1 мільярд рублёў. Па выстаўленых рахунках канцэрн «Белэнерга» спагнаў толькі 44% ад неабходнай сумы аплаты. У мінулым годзе ступень аплаты была ў 1,5 раза болей.

Замала спраўных камбайнаў

Да пачатку сенакосу неабходна адрамантаваць кожны трэці, а да ўборкі ўраджаю – кожны другі. Усяго трэба паладзіць каля 4 тысячаў зношаных адзінак парка сельскагаспадарчай тэхнікі.

У Мінску дэфіцыт педагогаў

На сённяшні дзень у сталічных школах не стае 1.200 настаўнікаў. У выніку гэтага нагрузка на аднаго педагога павялічылася да 30-32 гадзінаў на тыдзень. Асабліва мала выкладчыкаў замежных моваў. Тое самае становішча і ў дзіцячых садках, дзе не хапае каля тысячы выхавацелек.

Беларусь не плаціць сяброўскіх унёскаў

Беларусь вінная перад разнастайнымі міжнароднымі арганізацыямі каля 65 мільёнаў долараў членскіх складак. Запазыка склалася з тае прычыны, што артыкулы бюджэту па выдатках былі сёлета скарочаныя на 8% і накіраваныя на тэрміновае павелічэнне заробку бюджэтнікам і крэдытаванне суб'ектаў сельскай гаспадаркі.

Пагроза гнюсу

Сёлета на Палессі назіраўся дужа масавы прыплод мошак. Спецыялісты чакаюць, якія будуць страты ад іх хатняй жывёле, якая ў той альбо іншай ступені штогод цярпіць ад гнюсу. Урадам на супрацьгнюсавыя мерапрыемствы ўжо выдаткавана 500 мільёнаў рублёў.

Нацбанк робіць зніжку

З 21 траўня зноў зменена стаўка рэфінансавання Нацыянальнага банка Беларусі. Стаўка зніжаная на 4% і цяпер будзе складаць 64% гадавых. Гэта чацвёртае змяненне стаўкі рэфінансавання сёлета, напачатку года яна была 80%.

НАДВОР'Е

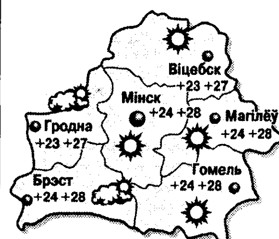

Крыніца: www.gismeteo.ru

Курс наяўнага долара на «чорным рынку»

1360

У мовы будзе стратэгія

20 траўня ў Мінску ў Доме літаратара адбудзецца з'езд Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны. Галоўнай падзеяй на з'ездзе гэтай грамадскай арганізацыі, якая дзейнічае з 1989 года і налічвае зараз у сваіх шэрагах 9 тысячаў чалавек, стане абмеркаванне і прыняцце Канцэпцыі стратэгіі развіцця беларускай мовы ў 21-ым стагоддзі. У ТБМ кажуць, што зместам гэтага дакумента стануць захады па пашырэнні ўжытку беларускай мовы. Прынцып усіх захадаў – не прымус, а заахвочванне. У прыватнасці, гэта тычыцца павелічэння беларускага школьніцтва. Дарэчы, са словаў кіраўніка Управы ТБМ Сяржука Кручкова, Стратэгія развіцця беларускай мовы ёсць грамадскай канцэпцыяй, а Беларусь праз нашыя лінгвапалітыкі – адзіная краіна ў СНД, дзе тая з'явіцца.

На з'ездзе адбудуцца і перавыбары кіраўніцтва арганізацыі. Аднак хутчэй за ўсё старшынём Таварыства беларускай мовы застанецца яшчэ на два гады Алег Трусаў (нагадаем, ягонымі папярэднікамі на гэтай пасадзе былі паэты Ніл Гілевіч і Генадзь Бураўкін). Што праўда, не выключана з'яўленне альтэрнатыўных кандыдатур, некаторыя супольні Таварыства не зусім задаволеныя яго дзейнасцю за А.Трусавым, яны кажуць пра яе «надзвычайную бюракратычнасць».

Традыцыйна на ТБМаўскі з'езд запрашаюцца прадстаўнікі дзяржаўных інстытуцыяў. Сёлета тут чакаюць дарадцу прэзідэнта С.Посахава, старшыню Савета бяспекі Урала Латыпава, кіраўніка Адміністрацыі прэзідэнта М.Мясніковіча, старшыню Дзяржкамдруку М.Падгайнага, міністраў замежных справаў і адукацыі М.Хвастова і В.Стражава. Цікава, што пра цяперашні стан беларускай мовы і якой мовай скажуць гэтыя спадары?

Кірыла ПАЗЬНЯК

МВФ ацэніць рэформы

14 траўня ў Мінску пачала працу місія Міжнароднага валютнага фонду (МВФ), якая будзе назіраць за рэалізацыяй праграмы эканамічных рэформаў, распрацаванай на шэсць месяцаў.

У межах праграмы беларускі ўрад абавязаўся абмежаваць умяшальніцтва ў дзейнасць камерцыйных банкаў; перагледзець пазачкавы бюджэту на 2001 год, зменшыўшы аб'ёмы крэдытаў Нацыянальнага банка ўраду; знізіць інфляцыю прыкладна да 50% на канец бягучага года; скасаваць усе межавыя індэксы змянення цэнаў на тавары і паслугі; скараціць пералік сацыяльна значных тавараў, прадпрыемстваў-манапалістаў і стратэгічных прадпрыемстваў, што падлягаюць цэнаваму кантролю; адмяніць дэкрэт № 40 (аб канфіскацыі маёмасці фізічных і юрыдычных асобаў па рашэнні прэзідэнта); праводзіць больш актыўную прыватызацыю малых і сярэдніх прадпрыемстваў.

Праграма афіцыйна стартавала 1 красавіка. Яна не прадугледжвае фінансавай падтрымкі Беларусі з боку фонду, але яе паспяховае ажыццяўленне зробіць магчымым выдзяленне крэдытаў МВФ для Беларусі. Старшыня праўлення Нацбанка П.Пракаповіч заявіў, што ў выпадку паспяховага выканання праграмы падрыхтоўчая праца для крэдытавання з боку МВФ па лініі «стэнд-бай» пачнецца ўжо ў ліпені.

Аднак прадстаўнікі фонду ўжо выказалі заклапочанасць ходам рэалізацыі праграмы. Пастаянны прадстаўнік МВФ у Літве і Беларусі Марк Хортан выказаў расчараванне «тайным націскам, які аказваўся на банкі на працягу апошніх тыдняў, з мэтай выдзялення імі крэдытаў сельскай гаспадарцы». Хортан падкрэсліў, што з-за такіх захадаў ставіцца пад пагрозу далейшае супрацоўніцтва паміж Беларуссю і МВФ: «Калі ў ліпені мы ўбачым, што праграма не выконваецца, размова аб праграме, якая прадугледжвае выдзяленне крэдыту «стэнд-бай», можа не адбыцца наогул».

Аляксей ЗНАТКЕВІЧ, БелаПАН

«Горад – наш!»

Агульнанацыянальную акцыю пратэсту з сімвалічнай назвай «Горад – наш!» распачало днямі маладзёжнае крыло БНФ. У ноч на 13 і на 14 траўня па ўсёй Беларусі былі вывешаныя каля 120 бел-чырвона-белых сцягоў – такім чынам маладафронтаўцы адзначылі шостую гадавіну рэферэндуму 1995 года.

У Мінску найбольш вялікія па памерах сцягі з'явіліся насупраць Нацыянальнай Акадэміі навук, які правісеў там да сярэдзіны 13 траўня, бел-чырвона-белы сцяг памерам 2 на 4 метры на скрыжаванні вуліцаў Багдановіча і Варвашэні мусіла здымаць брыгада рамонтнікаў, нацыянальныя сцягі бел-чырвона-белага колеру луналі над кінатэатрам «Змена», у сталічных мікрараёнах Малінаўка, Вяснянка, Зялёны Луг ды ў іншых месцах. Апоўдні 14 траўня сцягі яшчэ віселі над воданапорнай вежай пры выездзе з Мінска ў брэсцкім накірунку, у Партызанскім раёне, мікрараёне «Усход», на вуліцах Русіянава і Цікоцкага.

Па Беларусі акцыя захапіла звыш 20 гарадоў. У Віцебску, апрача вывешаных бел-чырвона-белых сцягоў, акцыя мела цікавы працяг: на цэнтральнай плошчы абласнога цэнтра – плошчы Перамогі малады фронтаўцы над грамадскай прыбіральняй вывесілі чырвона-зялёны «рэферэндумны» сцяг і выяву вусатага палітыка замест герба. Увогуле сцягі вывешваліся па адзіным сцэнары: на рынках, вакзалах ды іншых найбольш людных месцах. Як сцвярджае лідэр МФ Павел Севярынец, затрыманых не было.

Далей пачынаецца цэлая кампанія «Горад – наш!», якая дасягне свайго піку ў час прэзідэнцкіх выбараў. «70% выбаршчыкаў жывуць у гарадах. Калі вёску можна прымусіць галасаваць за Лукашэнку, то мы хочам правесці мабілізацыйную кампанію моладзі менавіта ў гарадзе, каб паказаць, што горад галасуе не за Лукашэнку, не за ягоны рэжым», – заявіў Павел Севярынец.

Рыгор БУЯН

Рэдкі канцэрт на радзіме

18 траўня ў сталічным клубе «Рэактар» дасць канцэрт этнафальк-гурт «Тройца». Музыкі выступяць у межах наладжанай музычна-выдавецкай фірмай «Каўчэг» доўгатэрміновай акцыі «Першае дрэва». Яна мае на мэце падтрымку беларускіх гуртоў і асобных выканаўцаў праз арганізацыю шэрагу разнастайных фестываляў і канцэртаў з іх удзелам.

Між тым, кожны канцэрт «Тройцы» становіцца апошнімі гадамі з'явішчам унікальным. Справа ў тым, што гурт, які збірае і грае беларускі фальклор, больш ацэнены і запатрабаваны якраз не ў Беларусі, а за мяжой. Калі летась у Еўропе музыкі з «Тройцы» сыгралі каля паўсотні канцэртаў, то на радзіме іх бачылі на сцэне ўсяго некалькі разоў.

Услед за «Тройцай» пройдуць канцэрты «Камераты» «Чыстага голаса», «Крыві» ды шэрагу іншых гуртоў.

Антон КАТОВІЧ

Штраф за вымогі праўды

14 траўня ў судзе Цэнтральнага раёна горада Мінска адбыўся суд над сябрам Барысаўскай арганізацыі Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі (Народнай Грамады) Алесем Барадулем. Ён разам з іншымі сябрамі сваёй філіі барысаўчанамі Зміцерам Фядорчанкам, Сяржуком Падзолкам і актывісткай Маладой Грамады Таццянай Ясюк 7 траўня пікетаваў будынак аблвыканкама каля Палаца Рэспублікі. Удзельнікі акцыі трымалі лозунгі «Дзе Захаранка? Хто наступны?» і «Дзе зніклыя людзі: Захаранка, Завадскі, Ганчар, Красоўскі? Рукі прэч ад апазіцыі!»

Пікетоўшчыкі здолелі пратрымацца літаральна некалькі хвілінаў, пасля чаго былі кінутыя ў «варанок» падаспелым нарадам міліцыі.

Зміцера Фядорчанку асудзілі ў гэты ж дзень на штраф 20 «мінімалак». Сяржука Падзолку і Таццяну Ясюк адпусцілі з пастарунка праз тры гадзіны без уручэння позваў у суд, але з вуснымі запалохваннямі. Алесю Барадулю ўручылі судовую позву на 14 траўня. У гэты дзень ён таксама атрымаў штраф на 20 мінімальных заробкаў.

Алесь АБРАМОВІЧ

ФОТАФАКТ

Амерыканскі рэжысёр Джэф Кевін здымае фільм «Бабін Яр» пра падзеі ў Кіеве, калі былі расстраляныя тысячы габрэяў. Некаторыя сцэны масоўкі здымаюцца ў Мінску.

Польскі вопыт кватэрных правоў

Прэс-служба польскага пасольства ў Беларусі распаўсюдзіла інфармацыю аб жыллёвай сітуацыі ў Польшчы. Як зазначаецца ў паведамленні, гэта выклікана ўзрастаючай цікавасцю беларускіх СМІ да дадзенага пытання.

Пасольства, у прыватнасці, інфармуе, што 11 мая Сейм Польшчы прыняў закон, які забараняе прыватным уласнікам будынкаў прымусовае высяленне на вуліцу цяжкахворых людзей, пенсіянераў, асоб, якія маюць права на сацыяльную дапамогу, а таксама беспрацоўных. Як і раней, нельга прымусова высяляць цяжарных жанчын, сем'і, якія маюць непаўналетніх дзяцей, інвалідаў і іх апекуноў. Іншым кватэранаймальнікам гаспадар можа адмовіць у жыллі пры ўмове, калі сам мае намер там пражываць.

Згодна з польскімі законамі, велічыня платы за кватэру ўстанаўліваецца на аснове расходаў, якія гаспадар затрачвае на ўтрыманне будынка. Пры гэтым уладальнікі павінны сачыць, каб павелічэнне кватэрплаты не перавышала паказчыка росту інфляцыі. Сейм таксама пашырыў кола асоб, якія маюць права на атрыманне дзяржаўнай дапамогі па аплаце кватэры, паведамляе польскае пасольства.

Напамін пра зніклых людзей

18 траўня, калі ў Мінску ўжо завершыцца другі акт дзяржаўнай трагікамедыі пад назвай «другі Усебеларускі народны сход», Аб'яднаная грамадзянская партыя нагадае ўладзе пра знікненні апазіцыйных палітыкаў. Гэтым вечарам, пачынаючы з 18.00, прыкладна цягам гадзіны ад Дома ўрада да Палаца Рэспублікі, дзе ўдзень пройдзе згаданае мерапрыемства, стане ланцуг людзей з партрэтамі зніклых і таямніча пакінуўшых гэтае жыццё апазіцыйных палітыкаў ды журналістаў. «Гэта будзе не гучная акцыя ў сэнсе прамоваў, але гэта будзе ланцуг маўклівы і вельмі выразны. Лозунг у нас адзін: «Хочам ведаць праўду!» Хочам ведаць праўду пра тое, што здарылася з канкрэтнымі сямю асобамі. Кожная асоба – знакавая для Беларусі – ці то гэта палітыкі: Ганчар, Захаранка, Карпенка, ці то дэпутат парламента Клімаў, ці то гэта журналісты Майсеня і Завадскі, ці гэта бізнесмен Красоўскі. Менавіта яны галоўныя дзеючыя асобы як усёй кампаніі, так і гэтай канкрэтнай акцыі», – падкрэсліў старшыня АГП Анатоль Лябедзька.

«Мы абсалютна падрыхтаваныя да акцыі 18 траўня. Мы разлічваем, што ў гэты вечар мы збяром не менш людзей, чым збярэ ўвесь апарат Лукашэнкі, які працаваў апошнія паўгода над гэтым сходам. Яны задзейнічалі ўвесь апарат, каб сабраць дзве з паловай тысячы, мы ставім задачу, каб столькі ж людзей прынялі ўдзел у акцыі «Ланцуг неабыякавых людзей», – сказаў лідэр АГП.

Юрась ХМЯЛЬНІЦКІ

Праваабаронцы дамовіліся

Праваабаронцы Беларусі і Расіі дамовіліся аб супрацоўніцтве. Такую навіну прывезлі з Масквы беларускія праваабаронцы, якія прымалі ўдзел у сустрэчы-канферэнцыі 25-годдзя Маскоўскай Хельсінкскай групы 10-12 траўня. Паводле сведчанняў праваабаронцаў, у часе прэзідэнцкіх выбараў на Беларусь прыедуць каля 150 праваабаронцаў з Расіі, каб дапамагчы беларускім калегам у назіранні за прэзідэнцкай кампаніяй.

Прэзідэнт «Прававвой дапамогі насельніцтву» Алег Волчак задаволены вынікамі паездкі. «Мы дамовіліся, што расійскія праваабаронцы дапамогуць нам на выбарах: каля 150 чалавек прыедуць назіраць за ходам кампаніі. Расійскія праваабаронцы вельмі балюча ўспрымаюць парушэнні правоў чалавека на Беларусі, хаця і там правы парушаюцца. Занепакоенасць беларускай сітуацыяй найбольш характэрна для праваабаронцаў з суседніх з Беларуссю рэгіёнаў: Бранска, Пскова, Ліпецка...», – сцвярджае А.Волчак.

На «круглым стале», на якім прысутнічалі старшыня Міжнароднай Хельсінкскай Федэрацыі Кэці Фіцпатрык, прадстаўнік «Мемарыяла» Валянцін Гефтэр, карацей, уся праваабарончая эліта краіны, праваабаронцы «саюзнай» Расіі сышліся на думцы, што «неабходна дапамагаць Беларусі пазбавіць грамадства ад страху». Пры ўсім тым расійскія праваабаронцы бачаць Беларусь не ў якасці расійскай губерні, а як самастойную дзяржаву, якая падтрымлівае цесныя эканамічныя сувязі з РФ.

Рыгор БУЯН

Бел-чырвона-белы любяць больш

Выкліку ў суд чакаюць удзельнікі апытання грамадзянаў, праведзенага ў Віцебску 13 траўня, на тэму: «Якія сімвалы вы лічыце сваімі – нацыянальны бел-чырвона-белы сцяг і герб «Пагоня» або сённяшні дзяржаўны герб і сцяг?».

Увечары 13 траўня дзве дзяўчыны з маладзёжнага крыла Віцебскай арганізацыі Аб'яднанай грамадзянскай партыі (АГП) Ірына Байдак і Наталля Завадская, а таксама іх госць з горада Гродна Эдуард Бохан выйшлі на шматлюдны прыпынак грамадскага транспарту, насупраць фестывальнага амфітэатра. Яны трымалі ў руках аркуш паперы, на якім была напісана тэма апытання, і два сцягі – бел-чырвона-белы і чырвона-зялёны. Мінакам прапаноўвалася аддаць перавагу таму або іншаму сімвалу. Праз паўгадзіны, пасля кароткіх спрэчак з міліцыяй, падчас якіх удзельнікі акцыі даказаць, што апытанне – гэта не пікет, маладыя людзі былі прымусова дастаўленыя ў аддзел унутраных справаў Чыгуначнага раёна Віцебска. Складзены пратаколы затрымання, а ўсе прылады, з якімі праводзілася апытанне, канфіскаваныя, у тым ліку плакат з подпісамі грамадзянаў (39 подпісаў за сцяг бел-чырвона-белы, 11 – за чырвона-зялёны).

Леанід СІМАНАЎ, БелаПАН

Мяжу абследуюць на радыяцыю

14 траўня на беларуска-украінскім участку дзяржаўнай мяжы пачаліся тактыка-спецыяльныя вучэнні падраздзяленняў хімічнай і радыяцыйнай абароны памежных войскаў Беларусі з прыцягненнем спецыяльнай тэхнікі. У мерапрыемствах возьмуць удзел прадстаўнікі міністэрстваў абароны і па надзвычайных сітуацыях, а таксама Дзяржаўнага камітэта па гідраметэаралогіі.

Асноўныя мэты вучэнняў – забеспячэнне сацыяльнай бяспекі на дзяржмяжы, стварэнне бяспечных умоваў для людзей, якія яе перасякаюць, і памежнікаў, якія нясуць службу ў пунктах пропуску. Для гэтага будзе праведзенае дэталёвае радыяцыйнае абследаванне пунктаў пропуску, размешчаных у зоне радыеактыўнага забруджання («Новая Рудня», «Аляксандраўка», «Камарын», «Новая Ёлча», «Цярахаўка», «Невель», «Верхні Церабежаў» і «Гарынь»), а таксама месца дыслакацыі групы рачных катэраў памежных войскаў у Лоеве. Мяркуецца высветліць, ці неабходна праводзіць у наступным работы па дэзактывацыі адпаведных месцаў.

Пункты пропуску праз мяжу падчас правядзення вучэнняў будуць працаваць у звычайным рэжыме.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ, БелаПАН

Цыгарэтныя кантрабандысты

6 тысяч пачкаў безакцызных цыгарэтаў замежнай вытворчасці на суму 3 мільёны 400 тысяч рублёў выяўлена і канфіскаваныя 14 траўня на кватэры ў аднаго з жыхароў Брэста супрацоўнікамі ўпраўлення па барацьбе з эканамічнай злачыннасцю УУС Брэсцкага аблвыканкама.

Як паведаміў начальнік упраўлення палкоўнік міліцыі Віктар Шпак, падобныя выпадкі нярэдкія. Напрыклад, нядаўна ў брэстаўчанкі былі знойдзеныя 1.580 пачкаў безакцызных цыгарэтаў, 100 бутэлек гарэлкі і 130 літраў спіртаўтрымліваючай вадкасці. Крыху раней яшчэ ў аднаго жыхара Брэста было канфіскавана 1.410 пачкаў цыгарэтаў. Усё гэта прызначалася для незаконнага гандлю на тэрыторыі горада і вывазу ў Польшчу.

Усяго за 4 месяцы гэтага года супрацоўнікамі УБЭЗ складзена 445 адміністрацыйных пратаколаў за парушэнне заканадаўства, якое рэгламентуе, у прыватнасці, гандаль цыгарэтамі. Арыштавана тытунёвай прадукцыі на суму 44 мільёны 359 тысяч рублёў, канфіскавана па рашэнні суда – на суму 42 мільёны 756 тысяч.

Валянціна КАЗЛОВІЧ, БелаПАН

Галадоўка на «Белшыне»

У Бабруйску працягваецца галадоўка старшыні пярвічнай арганізацыі Беларускага незалежнага прафсаюза (БНП) камбіната «Белшына» Алены Захожай. Галадоўка была абвешчаная 2 траўня. Адно з асноўных патрабаванняў, якое вылучае Алена Захожая да адміністрацыі камбіната, – прадаставіць «пярвічцы» БНП юрыдычны адрас, неабходны для рэгістрацыі ў мясцовым выканкаме.

Як паведамілі ў штаб-кватэры Беларускага незалежнага прафсаюза ў Салігорску, стан здароўя інваліда трэцяй групы Алены Захожай істотна пагоршыўся. 8 траўня на камбінат была нават выкліканая «хуткая дапамога». Яна даставіла галадаючую ў бальніцу, дзе ёй быў пастаўлены дыягназ «перадінфарктны стан».

Нягледзячы на гэта, адміністрацыя «Белшыны» не спяшаецца выконваць патрабаванне Захожай.

БелаПАН

Тэатр аднаго акцёра

Заканчэнне. Пачатак на стар.1

Старшыня АГП Анатоль ЛЯБЕДЗЬКА:

— Гэты сход — звычайная піяраўская кампанія, якую раскручвае адзін з магчымых прэтэндэнтаў на пасаду прэзідэнта Беларусі, які, у адрозненне ад іншых, афіцыйна распачаў сваю кампанію і робіць гэта публічна. Пры гэтым ні Цэнтрвыбаркам, ні праваахоўныя органы ніякім чынам не рэагуюць. Для нас цікавасць гэтага мерапрыемства заключаецца толькі ў наступным. Тыдні з два таму мы накіравалі Аляксандру Рыгоравічу пісьмо, у якім назвалі рэчы сваімі імёнамі (абман людзей, праз сіта адбіраюцца толькі выгадныя людзі, а таму разлічваць на шчырую размову пра сітуацыю не прыходзіцца) і прапанавалі яму даць згоду на ўдзел у мерапрыемстве некалькіх прадстаўнікоў АГП. Мы для сябе не просім ні месцаў у гатэлі, ні катлет па-шклоўску, якія, магчыма, там будуць прапанаваныя, ні падарункаў. Адказу мы не атрымалі. У бліжэйшыя дні ўсё ж паспрабуем у адміністрацыі даведацца пра лёс нашай прапановы.

Чуткі пра магчымы рэферэндум я расцэньваю як звычайны піяраўскі крок, які разлічаны на тое, што гэтую тэму падымуць СМІ. Такія думкі прагучаць, але Лукашэнка будзе трымаць гэтую ідэю ў рэзерве і наўрад ці прыменіць рэферэндум да выбараў. Гэта, хутчэй, ён скарыстае для ўмацавання сваёй передвыбарнай платформы.

Я думаю, што вушы такіх чутак растуць з адміністрацыі Лукашэнкі. Я думаю, што Лукашэнка не пойдзе і на тое, каб абірацца палатай. Любы аўтарытарны дзеяч сваю дзейнасць праводзіць на «легітымнасці» ад народа. Я выключаю такі сцэнар.

Лідэр нефармальнага аб'яднання «Рэгіянальная Беларусь» Сямён ДОМАШ:

— Мне падаецца, што сход стане звычайным шоу ў падтрымку Лукашэнкі. Але не выключана, што будуць гучаць прапановы кшталту не рабіць нават выбараў, а правесці чарговы рэферэндум. Я не перакананы, што падобныя рашэнні будуць прынятыя, але такія чуткі ходзяць. Як мне падаецца, гэта, хутчэй за ўсё, будзе шоу ўсенароднай падтрымкі і просьба да Лукашэнкі ад усяго народа балатавацца яшчэ на адзін тэрмін.

Рыгор БУЯН

Фота IREX/ProMedia

Адзіны кандыдат жыве

КРДС схіляецца назваць адзіным кандыдатам у прэзідэнты С.Домаша

15 траўня, праз месяц вымушанага перапынку, Каардынацыйная рада дэмакратычных сілаў фактычна вызначыла ўласную пазіцыю на прэзідэнцкіх выбарах. На наступным паседжанні праз тыдзень КРДС ужо назаве адзінага прэтэндэнта ў прэзідэнты, і ім, верагодней за ўсё, стане лідэр «Рэгіянальнай Беларусі» Сямён Домаш. Менавіта яго будзе падтрымліваць Каардынацыйная рада.

Старшыня БНФ Вінцук Вячорка заявіў, што такое рашэнне з'яўляецца своеасаблівым знакам для «пяцёркі» для хутчэйшага вызначэння паміж сабой адзінага кандыдата. «Мы абмеркавалі становішча, якое ўзнікла пасля падпісання вядомага пагаднення «пяцёх»; было падкрэслена, што пагадненне не ёсць кааліцыя, што ўсім дэмакратычным прэтэндэнтам – нагадаю, што вылучэнцаў ад КРДС ёсць чацвёра – усё роўна давядзецца абапірацца на арганізацыйныя структуры КРДС. Мы дамовіліся, што ўсе суб'екты КРДС пастараюцца вызначыцца з падтрымкай таго ці іншага прэтэндэнта сярод чатырох. Многія прадстаўнікі рэгёнаў і партыяў падкрэсліваюць, што іхнія прадстаўнікі не за двух, трох, чатырох прэтэндэнтаў, а толькі за аднаго. Гэта ёсць важнае пасланне самім кандыдатам, бо, на жаль, разлічваюць, што нейкія структуры будуць сінхронна збіраць за некалькіх чалавек подпісы. Так не будзе. Я думаю, што на наступнае паседжанне мы выйдзем з моцным сігналам да «пяцёркі», каб яны вызначаліся паміж сабой», — падкрэсліў Вінцук Вячорка.

Старшыня фракцыі «За адзінства» ўнутры Народнай Грамады Аляксей Кароль пацвярджае, што КРДС прызнае «факт вылучэння «пяцёркі», КРДС арыентуецца на «чацвёрку». Аднак А.Кароль, у адрозненне ад лідэра БНФ, выказваўся болей канкрэтна па магчымым кандыдаце ад КРДС: «Структуры арыентуюцца – практычна гэта ўжо вызначана – падтрымаць Сямёна Домаша». Пры гэтым, паводле А.Караля, «арыентуючыся на Домаша, мы не павінны забываць перспектыву адзінага кандытата ад «пяцёркі», што кожны з гэтай «пяцёркі» – і Домаш сёння гэта пацвердзіў – гатовы саступіць месца мацнейшаму». І ўсё ж «на дадзеным этапе галоўнае – еднасць каманды і тых ініцыятыўных групаў, якія арыентуюцца на Домаша», — заявіў А.Кароль.

Роўна праз тыдзень Каардынацыйная рада назаве свайго адзінага кандыдата (ужо няма сумненняў, што ім стане Сямён Домаш), на падтрымку якога будуць кінутыя арганізацыйныя, людскія, тэхнічныя рэсурсы, якімі валодае Каардынацыйная рада.

Рыгор БУЯН

Спартоўцы ня бачаць пэрспэктываў выступаць за Беларусь

Працягваецца масавы сыход беларускіх спартоўцаў пад сьцягі іншых краінаў. Учора ў інтэрвію расейскай тэлекампаніі НТВ пра свой намер пакінуць Беларусь, каб выступаць за зборную Расеі, паведаміла двухразовая чэмпіёнка сьвету па велатрэку Натальля Маркаўнічэнка. Сваё рашэньне яна патлумачыла, сярод іншага, палітычнай нестабільнасьцю ў Беларусі.

На сёньняшні момант Натальля Маркаўнічэнка — безумоўная міжнародная лідэрка ў сваёй дысцыпліне. Таму «палявалі» на яе вялі многія трэнэрскія штабы. Удзел у гэтым браў нават мэр Масквы Юры Лужкоў, які выдаў загад даць спартоўцы кватэру, незалежна ад ейнага рашэньня, дзе яна будзе выступаць далей. Дагэтуль Маркаўнічэнка лічыла за гонар выступаць за Беларусь. Але ва ўчорашнім інтэрвію падкрэсьліла: надышоў час задумацца пра будучыню. Для сябе час выбару яна акрэсьліла да восені. Адрозна ад Маркаўнічэнкі, іншыя спартоўцы робяць высновы на карысьць матэрыяльных стымулаў хутчэй. Апошнім часам Беларусь страціла цэлую плеяду як маладых, так і заслужаных спартоўцаў. Вось толькі невялікі пералік былых беларускіх майстроў: Барыс Гельфанд (шахматы, Ізраіль), Зьміцер Маркаў (скачкі з шостам, Аўстралія), Эдуард Хамеляйнэн (дзесяцібор'е, Фінляндыя), Юлія Сіняк (стральба, Расея), Ганна Смашнова (тэніс, Ізраіль), Юлія Ваткіна (гімнастыка, Аўстралія), Мадзіна Біктагірава (лёгкая атлетыка, Расея). Апошні перад Маркаўнічэнкай прыклад — выбар на карысьць Аўстраліі бронзавай прызэркі Алімпіяды ў Сыднэі ў стральбе Лаліты Яўтлеўскай. Каб высьветліць прычыны сыходу беларускіх спартоўцаў за мяжу, я патэлефанаваў у Канбэру, дзе зараз жыве сям'я Яўтлеўскай. Вось што распавяла Л.Яўтлеўская: «Мы паехалі працаваць, а потым вырашылі й застацца. У Беларусі мы ня мелі таго, што маем тут. Гэтым жа кіруюцца й астатнія. Мы ўжо, прыкладам, купляем вялікі дом — у Менску гэтага сабе не дазволілі б ніколі. А тут заробку хапае і на дом, і апранацца, і добра харчавацца, і дзяцей у нармалёвыя школы ўладкоўваць. Калі б нам у Беларусі хоць бы своечасова далі нейкае жытло (дагэтуль жылі ў аднапакаёвай кватэры, а фірма, у якой будаваліся, развалілася, і мы засталіся бяз грошай). Але ж дзяржаўную дапамогу даць адмовілі, і муж вымушаны быў шукаць варыянтаў, каб зарабіць». Мажліва, што наступныя выступы Л.Яўтлеўскай будуць за каманду Аўстраліі. Яна кажа, што від на жыхарства атрыманы, і «цяпер, каб выступаць за Аўстралію, патрэбнае грамадзянства. Абяцалі зрабіць гэта хутчэй, бо я не магу без грамадзянства выехаць выступаць за межы краіны. Пакуль удзельнічаю ва ўнутраных спаборніцтвах. Вядома, калі б усе ўмовы былі ў Менску, мы ніколі ня зьехалі б. Але што рабіць, калі пэрспэктывы ніякай? Туліцца ў аднапакаёвай кватэры ды зьбіраць на трохпакаёвую? А машыну абслугоўваць, а астатняе?» Дарэчы, паралельна са спартоўцамі актыўна пакідаюць радзіму й іхныя трэнэры. Корбут, Шчэрба, Байдачны, Ваткін, Шынкар ды іншыя знайшлі на розных кантынэнтах нашмат спрыяльнейшыя ўмовы для сваёй дзейнасьці. Што да міграцыі наадварот, калі спартоўцы едуць паспрабаваць шчасьця ў Беларусь, то спэцыялісты адзначаюць толькі адзін, ды й тое не зусім удалы выпадак. Былая расейская фігурыстка Юлія Салдатава на міжнародных спаборніцтвах ужо каторы сэзон запар ня можа ўзьняцца вышэй за 20-е месца.

Ігар КАРНЕЙ, Радыё Свабода

Паказвае беларуская «абаронка»

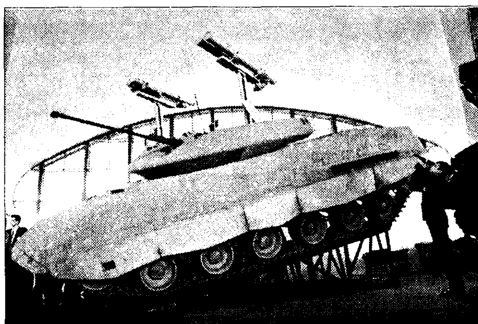

Фота IREX/ProMedia

● На «Мінскім салоне абароннай прамысловасці» *MILEX-2001* было дастаткова цікавостак для ўсіх: віцэ-прэм'ера Валерыя Кокарава, кіраўніка вайсковай дэлегацыі Аб'яднаных Арабскіх Эміратаў палкоўніка Саіда Ал Шахі і нават для маладых дзяўчынаў. Афіцыйнае адкрыццё выставы было аздобленае традыцыйным ужо выступам спецназа.

Каталізатар для «пяцёркі»

19 траўня Нацыянальны выканаўчы камітэт АГП вызначыцца са сваім удзелам у прэзідэнцкіх выбарах. На парадку дня стаяць два пытанні: пра інфраструктуру прэзідэнцкай кампаніі і пра адзінага кандыдата. У рамках другога пытання будзе разглядацца і сенсацыйны варыянт, які цяпер абмяркоўвае кіраўніцтва партыі, — вылучыць яшчэ аднаго, а то і некалькі кандыдатаў у прэзідэнты. Дадатковыя прэтэндэнты мусяць, на думку кіраўніцтва АГП, стаць своеасаблівым каталізатарам актывізацыі «пяцёркі».

«Такога рашэння яшчэ няма; мы наогул абмяркоўваем сітуацыю з патэнцыйнымі прэтэндэнтамі. АГП выказвае сваю заклапочанасць – вітаючы стварэнне «пяцёркі» – тым, што няма вырашэння пытання, няма *абсалютнай* яснасці, якім чынам мы выйдзем на адзінага кандыдата... Тут ёсць пэўныя складанасці. Таму мы будзем вывучаць сітуацыю, і я не выключаю, што мы запросім патэнцыйных кандытатаў на Нацыянальны камітэт, каб выслухаць іх і ўсё ж такі атрымаць нейкую яснасць у гэтым пытанні», — заявіў НАШАЙ СВАБОДЗЕ старшыня АГП Анатоль Лябедзька.

Адзін з магчымых фігурантаў на шостага прэтэндэнта намеснік старшыні АГП Аляксандр Дабравольскі заявіў, што «не даў сваёй згоды на вылучэнне». «Ад АГП я, напэўна, не буду вылучацца. І ўвогуле, само вылучэнне яшчэ стаіць пад вялікім пытаннем; мы вельмі пільна адсочваем сітуацыю з тым, каб падобны крок не пашкодзіў, а дапамог агульнай справе. Партыя не павінна вылучаць кандыдата, калі яшчэ адзін кандыдат і з'явіцца, то не ад партыі – ад ініцыятыўнае групы», — сцвярджае А.Дабравольскі.

Няма ніякай гарантыі, што ў выніку «пяцёрка» здолее вызначыцца з адзіным кандыдатам. Вылучэнне яшчэ аднаго, а то і некалькіх прэтэндэнтаў можа ўскладніць і заблытаць сітуацыю яшчэ болей. «Такое магчыма, — згаджаецца А.Дабравольскі. – Мы ўсё ўзважваем, і калі ўбачым, што мінусаў болей, чым плюсаў, — гэтага рабіць мы не будзем. На самой справе, адны толькі чуткі пра вылучэнне яшчэ аднаго прэтэндэнта разварушылі «пяцёрку» вельмі моцна, таму што падпісанне іхняга звароту 25 красавіка адбылося з нашым удзелам. Было вельмі цяжка іх прымусіць падпісаць той зварот».

Рычард ЛЬВОЎ

Ахвяры аварыяў

Штогод у Беларусі ад траўм, атрыманых у аварыях, стыхійных бедствах і катастрофах гінуць больш чым 6 тысяч чалавек. Пра гэта паведаміў прэзідэнт Беларускага таварыства Чырвонага Крыжа Антон Раманоўскі 15 мая на прэс-канферэнцыі, прысвечанай ролі першай дапамогі ў памяншэнні наступстваў траўматызму.

Паводле слоў члена-карэспандэнта Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, доктара медыцынскіх навук, дырэктара Беларускага навукова-даследчага інстытута траўматалогіі і артапедыі Яўгена Белаенкі, у структуры смяротнасці насельніцтва траўматызм займае трэцяе месца. Як заўважыў спецыяліст, смяротнасць ад траўм, атручанняў і іншых няшчасных выпадкаў за перыяд з 1994-га па 1999 год узрасла з 14.347 да 17.100 выпадкаў. Прычым, амаль у 79% выпадкаў ад траўм гінуць мужчыны, у асноўным, працаздольнага ўзросту. Часцей за ўсё трагедыі адбываюцца ў быце і звязаны з ужываннем алкаголя. Акрамя таго, за апошнія пяць гадоў вырас узровень смяротных вытворчых траўм, атрыманых у выніку алкагольнага ап'янення.

Разам з тым спецыяліст адзначыў зніжэнне ўзроўню самагубстваў: іх удзельная вага ў смяротнасці ад траўм скарацілася з 21,9% (у 1994 годзе) да 19,9% (у 1999-м).

Марат ГАРАВЫ

Бородин едет в Женеву дразнить правосудие

Адвокаты Пал Палыча объявили, что все необходимые формальности с визой улажены и в среду их подопечный беспрепятственно вылетает в Швейцарию. Поездка продлится три дня – Бородин абсолютно уверен в том, что как бы ни прошел его первый официальный допрос в прокуратуре Женевы, вечером в пятницу он вернется на родину.

Предполагается, что в Женеве Пал Палыч расскажет следователю Даниэлю Дево о своих отношениях с компанией «Мерката-трейдинг». И независимо от того, насколько откровенными будут его показания, тюрьма Бородину не грозит, потому что у него теперь будет дипломатическая неприкосновенность.

Женевская прокуратура подозревает Бородина в отмывании через швейцарские банки денег, полученных нечестным путем. По версии следствия, Бородин брал взятки у руководства компании «Мерката-трейдинг» и обеспечивал им заказы от кремлевской администрации на реставрацию архитектурных памятников, ремонт президентского самолета и так далее. Предположительно сумма взятки составила 25 миллионов долларов.

Стоит напомнить, что во время роковой поездки в США у Пал Палыча был общегражданский паспорт, и именно это позволило американцам задержать его в аэропорту Кеннеди. Адвокаты госсекретаря тогда утверждали, что действующий дипломатический паспорт у него тогда просто остался дома. Предпринимались даже попытки срочно переправить документ в Америку, чтобы задним числом оформить бруклинскому сидельцу въезд в страну по диппаспорту, но американские власти на это не пошли.

Наученный горьким опытом Бородин отправляется в Женеву с дипломатическими документами. А чтобы злопыхатели по этому поводу не злорадствовали, адвокаты особо подчеркивают: Пал Палыч очень хотел посетить Дево и Бертоссу, не прикрываясь дипломатическим иммунитетом, но не смог – его общегражданский паспорт потерялся где-то в американской тюрьме.

Впрочем, несмотря на то, что Бородин уже неделю едва ли не ежедневно подтверждает свое намерение явиться на предстоящий допрос к следователю Дево, полной уверенности в том, что он действительно состоится, ни у кого, кроме самого Пал Палыча, нет. Во всяком случае на недавних российско-белорусских мероприятиях Бородин отмалчивался, когда его спрашивали, поедет ли он на допрос.

Между тем почва для внезапного обострения недугов, заработанных за проведенные в тюрьмах месяцы, полностью подготовлена. Адвокаты не раз предупреждали, что самочувствие их подзащитного в любой момент может сильно ухудшиться, а в Белоруссию Бородин и вовсе поехал на поезде, поскольку боялся, что перелет может плохо сказаться на здоровье. Если добавить к этому непоколебимую уверенность прокурора Бернара Бертоссы в том, что Бородин не приедет, можно предположить, что заявления адвокатов нужны только для того, чтобы проиллюстрировать законопослушность Пал Палыча и искреннее желание помочь швейцарскому правосудию.

Мария ЦВЕТКОВА

Буш затеял проверку ЦРУ, потому что не доверяет Клинтону

Президент США Джордж Буш принял решение провести доскональную проверку деятельности Центрального разведывательного управления США (ЦРУ). О результатах проверки перед президентом должен будет лично отчитаться директор ЦРУ Джордж Тенет.

Ранее Джордж Буш приказал провести подобную проверку в американском военном ведомстве.

Анонимные источники *CNN* среди официальных лиц США заявили, что факт проверки ЦРУ свидетельствует о том, что Буш сомневается, что Тенет и бывший президент США Клинтон должным образом организовывали разведывательную деятельность соответствующих органов.

По словам одного из анонимных источников, «мир изменился, перед разведслужбами США стоят новые задачи, и теперь предпринимается попытка проверить, смогут ли они с ними справиться».

Европейский парламент получит вторую палату

Президент Европейской комиссии, руководящего органа Евросоюза, Романо Проди назвал предложение канцлера Германии Герхарда Шредера о превращении Комиссии в европейское правительство шагом в верном направлении.

В интервью немецкому журналу «Шпигель» Проди поддержал призыв Шредера усилить Европейский парламент, образовав в нем вторую палату. По словам Проди, теперь очередь Франции высказаться о будущем Европейского Союза.

Ранее французское руководство обозначило свое несогласие с идеей федеративной Европы, которую отстаивает Германия.

Королевскую семью сократят и лишат работы

Королева Великобритании согласилась реорганизовать монархию. Если это произойдет, «королевская семья» станет намного меньше и полностью откажется от занятий бизнесом.

По данным репортеров британского издания *The News of the World*, королева Великобритании Елизавета II согласилась на реформу монархии. По предварительному плану, королевскую семью разделят на «официальную» и «неофициальную». Первые будут представлять Британию, и им оставят все привилегии, которыми сейчас пользуются все родственники королевы, в том числе проживание во дворцах на деньги налогоплательщиков. «Неофициальным» родственникам придется съехать из родовых замков и зарабатывать себе на жизнь самостоятельно. «Королевские» льготы на них распространяться не будут.

Кроме того, королева закроет Кенсингтонский дворец и сэкономит тем самым около 1,1 миллиона фунтов стерлингов английских налогоплательщиков.

Главными виновниками реорганизации британской монархии считаются принц Эдвард Уэссекский и его 36-летняя жена Софи. Оба они, хоть и являются членами королевской семьи, уже долгое время занимаются бизнесом. Принц Эдвард является основателем одной из телекомпаний, принцесса Софи – совладелицей фирмы *RJ-H Public Relation*. В 1999 году, выйдя замуж за принца, Софи заявила, что останется в бизнесе. Для королевской семьи это был нонсенс – считается, что особам королевских кровей следует заниматься лишь благотворительностью. Но в середине апреля после скандального интервью в *The News of the World* (принцесса наговорила много нелицеприятных вещей о королевской семье переодетому арабским шейхом репортеру издания) Софи пришлось уступить. В ответ на ультиматум королевы принцесса ушла из бизнеса.

Сейчас в Букингемском дворце продолжается начавшийся на прошлой неделе опрос членов королевской семьи. Все ли из них согласны на реформу монархии, станет известно через неделю.

Если новый план получит поддержку, то тем, кто останется в «настоящей королевской семье», будет строго запрещено делать собственную карьеру. Британскую монархию будут представлять только сама королева, ее муж принц Филипп, принц Чарльз, королева-мать и принцесса Маргарет. Впрочем, жизнь этих людей почти не изменится. Только принцу Чарльзу придется оставить свой бизнес, связанный с благотворительностью.

Гораздо более серьезные изменения произойдут с остальными: принцем Эндрю, принцем Эдвардом и его женой Софи, принцем и принцессой Кентскими, герцогом и герцогиней Кентскими, герцогом и герцогиней Глостерширскими, а также принцессой Александрой и ее мужем сэром Ангусом. Если они выберут карьеру, им запретят участвовать в официальных мероприятиях, не будут постоянно охранять, запретят пользоваться дипломатическими и политическими льготами, а также выселят из дворцов. Им запретят использовать королевское родство для личной выгоды, то есть, по большому счету, упоминать о принадлежности к королевской семье (в злоупотреблении своим происхождением обвиняли супругов Уэссекских).

Избежать этого они смогут, только отказавшись навсегда от карьеры и примирившись с «безработным» статусом «члена королевской семьи». Букингемский дворец не собирается комментировать происходящее до тех пор, пока все не будет решено окончательно. Но, по словам источников, во дворце считают, что это будет «самое большое королевское «кровопролитие» со времен Кромвеля, и через пять лет королевское семейство изменится до неузнаваемости».

При этом поговаривают, что королева решила внести изменения, пока за нее это не сделали другие. Над реформой монархии некоторые британцы задумались еще месяц назад, после скандала с принцессой Софи. «Если королева хочет жить в Букингемском дворце, пусть живет, но на прибыль от туристического бизнеса и выходное пособие», – заявил один из членов парламента. Многие из министров также начали сомневаться в целесообразности финансирования королевской семьи, которая и без того может себя обеспечить.

Вита ЛУКАШИНА

Берлускони намерен крепить связи

В телевизионном обращении к народу 64-летний медиамагнат Сильвио Берлускони, чья партия победила на парламентских выборах в Италии, пообещал укрепить связи страны с Европейским Союзом и Соединенными Штатами.

Берлускони также заверил, что его правительство будет оставаться у власти в течение всего 5-летнего срока. Италия отличается политической нестабильностью и частой сменой своих правительств — со времени окончания Второй мировой войны их было уже 58.

Из 324 мест в сенате коалиция Сильвио Берлускони получила 177, его противнику Франческо Рутелли удалось завоевать 125 мест. Согласно предварительным результатам выборов в палату депутатов, там Берлускони будет контролировать 273 места, а Рутелли — 177 мест.

Ожидается, что партия Берлускони сформирует коалиционное правоцентристское правительство вместе с представителями Северной Лиги и Национального альянса.

В ходе предвыборной кампании Берлускони обещал избирателям резкое сокращение налогов, повышение пенсий и создание 1,5 миллионов новых рабочих мест.

Северная Лига теряет поддержку

В 1994 году Берлускони уже был премьер-министром Италии в течение семи месяцев. Тогда его правительство пало после выхода Северной лиги, которой руководил Умберто Босси, из правящей коалиции.

На этих выборах, правда, партия Босси собрала гораздо меньше голосов, чем ожидалось. Это объясняют резкими заявлениями лидера партии, направленными против иммигрантов, после чего его стали сравнивать с крайне правым австрийским политиком Йоргом Хайдером.

Теперь говорят, что Босси нуждается в Берлускони гораздо больше, чем Берлускони нуждается в Босси. Это дает Берлускони надежду на то, что в критический момент Босси не подведет.

Неоднозначная фигура

В преддверии выборов в Италии шла активная дискуссия о том, имеет ли Берлускони моральное право возглавлять правительство. Он один из богатейших людей в стране — финансовая империя его оценивается в 12 миллиардов долларов.

Самое же главное — то, что в эту империю входят все три ведущие частные телесети Италии. Критики магната утверждают, что в случае победы на выборах Берлускони подчинит себе все информационное пространство Италии, поскольку сможет контролировать и государственное телевидение.

В Европе с большим подозрением относятся к крайне правым союзникам Берлускони — Народному альянсу, Северной лиге и сицилийской группе «Трехцветное пламя», известным своим национализмом и нетерпимостью к инородцам.

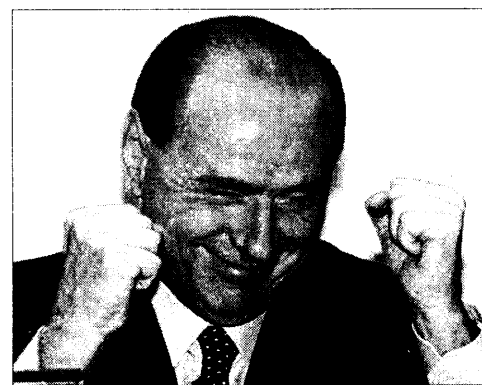

Кроме того, против Берлускони не раз выдвигались обвинения во взяточничестве, коррупции и уклонении от уплаты налогов. Эти обвинения ни разу не были доказаны, и сам магнат всегда их отрицал.

Хаос на выборах

Нынешние выборы были омрачены скандалом, связанным с недостатком избирательных участков. Дело в том, что в целях экономии их число на этих выборах сократили с 90 до 60 тысяч.

Явка же оказалась неожиданно высокой — почти 80%. В результате справиться с наплывом избирателей в отведенное для голосования время не удалось, и в положенный час участки не закрыли.

Избиратели, которым приходилось выстаивать в очереди несколько часов, чтобы осуществить свое конституционное право, по-итальянски темпераментно выражали свое недовольство. В Риме и Неаполе кое-кто демонстративно рвал свои бюллетени, кто-то опрокидывал столы с бумагами, а многие старики просто разошлись по домам, так и не проголосовав.

Шесть министров действующего правительства потеряли в результате выборов свои депутатские портфели. В их числе и министр внутренних дел, которого обвиняют в создании хаоса на выборах.

BBC

Кто нам ответит за «Базар»?

Вопрос, похожий на этот, пожалуй, больше всего интересовал журналистов в ходе пресс-конференции, которую давал оргкомитет X Международного фестиваля искусств «Славянский базар в Витебске».

Памятуя, с каким скрипом и натугой всегда решались меркантильные вопросы, сколько было потрачено нервов, достаточно большое внимание проблемам финансирования уделил в своем выступлении председатель оргкомитета, вице-премьер республики Михаил Демчук.

И все же из-за недоговоренности в высказываниях, отсутствия конкретики в цифрах стало ясным, что копья из-за «прибавочной стоимости» будут между соседями ломаться еще не раз. Чувствуется, отношения с деловыми партнерами в этой области находятся не на должном уровне. Достигнута лишь точная договоренность (на бумаге ли?), что украинцы берут все расходы на себя. По отношению к своим. Основную тяжесть, как обычно, взвалит на себя белорусский бюджет. И, как было сказано, поможет ему союзный. Очевидно, что, по традиции, в самый последний момент, объявится один человек и в очередной раз с барского плеча милостиво окажет недостающую финансовую помощь. Якобы из своего фонда, хотя, как известно, фонд этот формируется из народных денег.

Журналисты все же домучили ответственных работников и заставили назвать секретную цифирь в миллион долларов. Один или несколько – не суть важно. Главное – не меньше миллиона.

Полученная информация дает достаточную пищу для размышлений. Особенно это касается самого творчества.

Появилась, к примеру, почти стопроцентная уверенность, что с белорусской стороны, в смысле поставки певцов, танцоров и музыкантов, чего-то нового и сверхмодного мы не увидим. Смело открывайте программы последних базаров и дожинок и готовьтесь к новой, еще не забытой встрече с Лученком, Пахмутовой, Алесей, Ермоленко, бабкиными и дедкиными. И, конечно, с оркестром Михаила Финберга. Маэстро будет руководить совместным концертом с Максимом Галкиным, утром, днем и ночью, дирижировать, ну, а в остальное свободное время еще и заседать среди членов жюри (представитель от Беларуси) на конкурсе молодых исполнителей. Богу – Богово, а сенатору – сенаторово.

К слову, вышеназванный конкурс будет отличаться от предыдущих. Соискателей призов наберется человек двадцать, поднимется возрастная планка участников, что должно пойти на пользу, появятся новые лица из экзотических стран – Мальты и Египта. Возглавит же «чудо-конкурс» Алла Борисовна Пугачева. Назвать имена белорусских дарований пока трудно,

Фота IREX/ProMedia

идет конкурс, отбор, отсев, и уже осталось лишь шесть кандидатов. По странному стечению обстоятельств, двое из них поют при оркестре белорусского маэстро. Учитывая, что именно здесь собраны все лучшие и наличные силы эстрады, цифра два выглядит заниженной.

Из других зарубежных звезд сольные концерты дозволено будет давать только четверым – Алсу, Витасу, Киркорову и «великому мистификатору» Валерию Леонтьеву.

Остальным предложено сбиваться в тусовки, солянки, команды и пробиваться к признанию и финансовому благополучию самим.

Ожидается наплыв артистов разных мастей из почти сорока стран, хотя фон в палитре фестиваля будут по-прежнему задавать представители бывшего СССР.

Три кита-основателя горячей недельки в Витебске – Россия, Украина и Беларусь – будут иметь право на собственные дни, гала-концерты, словом, первыми будут вкушать славянский пирог, каким бы размером он ни обладал. Впрочем, о финансах мы уже поговорили.

Но вернемся к главному конкурсу базара – молодежному. Увы, ни одна фамилия пока не известна, хотя, например, портфели для членов жюри были поделены в первую очередь.

Создается впечатление, что мало-мальски заметные исполнители уже давненько ангажированы другими конкурсами, где не надо ломать голову над обменом белорусских рублей на русские и наоборот, а с привычным микрофоном носить в свободной руке калькулятор. Год, а то и несколько назад они обременены приличными контрактами, и нам в итоге достанется третий, от силы второй эшелон певцов, что не поднимет уровень конкурса.

Остается надеяться на изворотливость и талант уже очень солидного по составу оргкомитета, который отлично понимает, что любой сбой может стать для них «лебединой песней», а для этого даже на сцену выходить-то и не надо.

На то он и базар, да еще «славянский».

Владимир ДОВЖЕНКО

Фота IREX/ProMedia

Праваслаўныя прагматыкі

Памятаю тэлевізійны дыялог 1994 года паміж Аляксандрам Лукашэнкам і Вячаславам Кебічам напярэдадні выбараў першага прэзідэнта тады яшчэ вольнай і паважанай у свеце Рэспублікі Беларусь. У тыя часы Лукашэнка яшчэ не баяўся сустракацца ў прамым эфіры са сваімі палітычнымі апанентамі і быў у добрай форме. Адказваў на пытанні дасціпна, лоўка пераводзіў на Кебіча ўсе адмоўныя асацыяцыі, у меру прыдумляў, без меры абяцаў і, часам, дэманстраваў вельмі выразную міміку. Памятаю, як ён наваліўся на Кебіча з крытыкай за вялікую паказушную пачціваспь да рэлігіі. Маўляў, не верыў Францавіч усё сваё жыццё ў таго Бога, быў зацятым камуністам, а тут, раптам, перад самымі выбарамі саспеў і зачасціў у царкву. «Бьет, панімаеш, лбом в землю, стучыт в пол галавой. А яво па цілівізіру паказывают, как он крэсціцца і свечку в руках дзержыт!», – гаварыў сарданічна Лукашэнка і паказваў, як той бедны Кебіч барануе лбом царкоўную падлогу. Гэта была чыстая праўда і таленавіты дыскусійны ход. Крывадушная вера ў Бога былых камуністычных прыпявал выклікала ў народзе абурэнне. Ці трэба казаць, што такая трапная заўвага і гэтакі мастацкі паказ даў тады Аляксандру Рыгоравічу не адну сотню тысяч галасоў на выбарах?

Але ж была ў гэтым паказе адна акалічнасць, якая адразу акрэсліла першаму прэзідэнту нябачную лінію, за якую ён ужо не мог перайсці без страты павагі да ягоных словаў і ўчынкаў. Лукашэнка заявіў тады сябе як атэіст, як прынцыповы праціўнік дэманстратыўнага ўдзелу кіраўніка дзяржавы ў рэлігійных мерапрыемствах. Ён, быццам, даў зарок ніколі так не рабіць і не быць падобным на Кебіча. І далейшы ягоны крок быў цалкам у гэтым рэчышчы: замена дзяржаўнага герба «Пагоня» са Святым Крыжам на ім на камуністычны і бязбожны вянок з дзіркай пасярэдзіне зямной кулі. (Кажуць, што аўтарам гэтага герба стаўся таварыш Сініцын. Трэба аддаць яму належнае: яшчэ тады чалавек ведаў, у што ператворыцца Беларусь пад камандай маладых і драпежных «прагматыкаў»).

Між тым, праз які кароткі час мы ўсе раптам пабачылі па тэлевізары і дзяржаўнага атэіста Лукашэнку ў атачэнні свечак ды Філарэта. А потым пачалося! Дайшло нават да таго, што святар Філарэт стаяў з правага боку, а камуніст Малафееў – з левага боку, калі Лукашэнка чытаў нейкі даклад! Такога Кебіч у самым сваім смелым сне не бычыў. Антыутопія!

Магу, аднак, засведчыць, што ніколі публічна Аляксандр Рыгоравіч не біў паклоны ў царкве аб падлогу. Чаго не было, таго не было. Наадварот, заўсёды трымаўся годна, высока трымаў галаву і пачуваў сябе нават у царкве вельмі важнай персонай. Аднаго разу прыйшоў у храм і, калі вернікі пачалі кланяцца ды віншаваць: «Хрыстос уваскрэс!», адказаў даволі стрымана: «Спасіба». Цалкам гэтак, як і трэба паводзіць сябе праваслаўнаму атэісту. (Каб толькі не было тэлекамер, якія псавалі ўсё ўражанне. Бо дзе *show*, там мала праўды, хай сабе яно і ў царкве.)

Так і пайшла новая мода. З таго прыкладу павялася новая генерацыя дзяржаўных прынцыповых праўдалюбаў, новага ўзору чынавенства, «маладых прагматыкаў» сталага веку, якія днём клянуцца ў вернасці камуністычным ідэалам, а ноччу ставяць Богу свечкі за сваё выратаванне ад пекла. І адчуваюць сябе сумленнымі людзьмі. Вось вам, калі ласка, прыклад: палкі камуніст, ленінскі гвардзеец, цвёрдакаменны марксіст, які, мусіць, прачытаў усе каментары да збору твораў Леніна! Былы член бюро ЦК КПБ. Аўтар 200 ідэалагічных артыкулаў! Вось ён – былы гродзенскі непахісны «ачышчэнец» зампаліт-палкоўнік таварыш Посахаў! З такіх людзей цвікі робяць. А глянеш у анкету – побач са словамі «Член Камуністычнай партыі Беларусі» напісана вялікімі літарамі «Праваслаўны»(!!!???). Адным словам напісана, без «члена», быццам ён таго крышку засаромеўся. А чаго саромецца? Прагматыкам трэба быць. Сапраўдным камуністам! Сёння цэрквы рушым, рэлігію бэсцім, вернікаў праследуем. Заўтра Богу молімся, з папамі цалуемся, ордэны ад іх атрымліваем. Потым робім выгляд, што ўсё нармальна. І ніхто ўжо праўду па тэлевізары ў вочы не скажа, не папракне, не абзаве прыстасаванцам. Бо гэта вам не пры крывадушным Кебічу і гнілой дэмакратыі, калі праўду-матку без нажа рэзалі.

Тамаш ПАЛЬМАЧЫНСКІ

Близятся президентские выборы

Народ постараются усыпить обещаниями радужных перспектив

С целью защиты своей неограниченной власти, стремясь продлить ее «прелести», понимая, что свободных, демократических и прозрачных выборов ему не выиграть, А.Лукашенко может пойти любыми путями, чтобы обеспечить свой выигрыш. В таких условиях может неизбежно возникнуть соблазн использовать **манипуляции и фальсификации** при проведении президентских выборов Лукашенко, поставив для себя жизненно важную цель – быть переизбранным еще на один срок, может предпринять все усилия, чтобы кандидаты от демократических сил в состав избирательных комиссий всех уровней не были допущены, изменения в Избирательный кодекс не были внесены, нормальные условия для наблюдения за выборами не были созданы, национально-демократические партии и общественные объединения не были допущены на телевидение и радио, на страницы государственных газет. Если оппозиция и другие политические движения выдвинут несколько кандидатур на пост президента, то абсолютное их большинство не будет зарегистрировано. Под досмотром вертикали будут действовать все избирательные комиссии.

Если кто-то по простоте душевной полагает, что Лукашенко откажется от использования «темных» технологий в избирательной кампании, горько будет разочарован.

Каковы же будут результаты выборов? Вопрос конечно интересный! Но, по нашему твердому убеждению, **примененные** при организации и проведении «выборов» лукашенковские технологии **обязательно приведут** только к одному результату: опять в президентском кресле окажется «любимец пенсионеров».

Для нашей республики при этих условиях после выборов наступит патовая ситуация, поскольку страна окажется между Западом и Россией, которая, как и Запад, вынуждена будет «отказаться» на какое-то время от Беларуси. К чему это приведет, легко представить.

И в этой нейтрализации России большая заслуга будет принадлежать **вертикальщикам, на которых он абсолютно рассчитывает** и которые прекрасно понимают – если лишится Лукашенко трона, то их также справедливым ветром «сдует» с насиженных мест. Поэтому он – их главная ставка, и они все будут не щадить живота своего, дабы посадить радетеля еще раз в то же самое кресло, где он «славно» для себя и для них и во вред народу просидел 7 лет, два из которых нелегитимно.

Идя к предвыборной кампании напролом, Лукашенко пошел даже на явно удивительные решения. На совещании со своими зарубежными послами поручил им использовать все возможности, чтобы **не допустить приезда** в этом году в Беларусь иностранцев из развитых стран мира. Данный шаг направлен на то, чтобы обеспечить контроль любой возникающей в республике ситуации, чтобы никакая внутрибеларуская предвыборная информация не выходила за «кордон» и чтобы цивилизованные государства не смогли делегировать своих наблюдателей для отслеживания технологий, которые он будет применять на предстоящих президентских выборах. И без сомнения – ко дню своих перевыборов он применит весь властный ресурс, чтобы максимально **опустить** над Беларусью железный **занавес.**

А то, что занавес он начал активно опускать, свидетельствует также изданный им декрет, направленный на пресечение безвозмездной помощи для укрепления демократии и прогресса в Беларуси, наблюдения за президентскими выборами.

Западу необходимо при принятии любых решений по Беларуси иметь в виду, что президентские выборы в нашей стране при **Лукашенко** никогда и не при каких условиях не будут свободными и прозрачными, не будут соответствовать международным стандартам, не станут этапом для перехода Беларуси к демократии и прогрессу. И не вина в этом беларусов, а их беда, поскольку их волеизъявление, намерения, желания и политические цели на выборах будут попраны фактически силовыми методами этим диктатором.

Здесь же следует отметить, что в **случае победы** на выборах **кремлевского ставленника** для беларусов хрен редьки **не будет слаще**. В равной мере великая трагедия ждет Беларусь и ее народ как в случае «победы» Лукашенко на выборах, так и в случае победы на них промосковского претендента. При таком раскладе демократические национальные силы в **период организации** предвыборной избирательной кампании также оказываются в крайне тяжелом положении, поскольку борьбу придется вести практически против двух фронтов: лукашенковского и российско-имперского. Единственное наше спасение: **из своих** национальных, демократически-беларуских **рядов** выдвинуть и избрать своего патриота, который принимал бы все зависящие от него меры для спасения национального суверенитета и независимости нашей страны.

Если современные диктаторы **получат** от международного сообщества **послабление** в тоталитарном и тираническом управлении своими народами, то агрессивно-врожденное начало диктаторов обязательно выплеснется на провоцирование международных **конфликтов**. Поэтому святая обязанность демократически-цивилизованных стран – обуздать авантюристов и принимать все необходимые меры к их смещению и отстранению от власти.

Это заставило бы современных диктаторов серьезно задуматься о своих преступных издевательствах в отношении управляемых ими народов и могущих наступить последствиях за эти злодеяния.

Только после отстранения Лукашенко от власти появится реальная возможность вернуть белорусское общество в **нормальное человеческое состояние** и повести его по пути демократии, обеспечить народу Беларуси человеческие условия жизни, отстоять национальный суверенитет и независимость государства.

Алесь СУНИЦКИЙ

ЭКСПРЭС

Прогнозы, долги, расчеты

«Новый» прожиточный минимум

Согласно постановлению Совета министров, с 1 июля нынешнего года повышается норматив индексации денежных доходов населения в связи с инфляцией. Он будет составлять 60 процентов бюджета прожиточного минимума (БПМ) в среднем на душу населения против нынешних 50 процентов. В настоящее время БПМ в среднем на душу населения составляет 43.636 рублей. Таким образом, с 1 июля индексации в связи с инфляцией будет подлежать сумма в размере 26.182 рубля (сейчас 21.818). Данное постановление не согласовывалось с ФПБ (Федерация профсоюзов Беларуси) и в свете нынешней политики правительства является одним из способов повышения денежных доходов населения накануне президентских выборов.

Задолженность по заработной плате

На 1 мая задолженность по заработной плате составляла по стране 8,5 млрд. рублей, или 2,8 процента от месячного фонда заработной платы (ФЗП). В течение апреля задолженность возросла на 3,7 млрд. рублей, или в 1,8 раза. Такие данные привел в Минске первый заместитель председателя Федерации профсоюзов Белорусской Франц Витко. Наиболее сложная ситуация в Гомельской области, где долги по зарплате достигли 2,095 млрд. рублей (4,4 процента от месячного ФЗП), Витебской — 2,084 млрд. (5,5 процента) и Гродненской — 1,865 (5,8). Самая благополучная ситуация в Минске, где долги не превышают 0,1 процента месячного ФЗП. Однако и в столице есть предприятия с большой задолженностью по зарплате, в частности АО «Минский часовой завод» (17 млн. рублей). 70 процентов долгов приходится на предприятия АПК — около 6 млрд. рублей, или 19,3 процента ФЗП.

К концу июня пророчат 1.400 рублей за доллар США

Об этом 10 мая на пресс-конференции заявил заместитель председателя правления Национального банка Николай Лузгин. По расчетам Нацбанка, на конец 2001 года курс белорусского рубля составит 1.620 рублей за доллар США, или 53,43 белорусских рубля за российский рубль. Что касается динамики курса за первые четыре месяца, то, по словам Лузгина, фактическая девальвация обменного курса белорусского рубля к российскому за этот период составила 9,8 процента, или 2,4 процента в среднем за месяц, по отношению к доллару США курс белорусского рубля снизился на 12,7 процента за первый квартал.

Беларусы нуждаются в трудоустройстве

За январь-апрель нынешнего года Комитетом по занятости населения при министерстве труда Беларуси в республике зарегистрировано 184,7 тысячи граждан, нуждающихся в трудоустройстве. Из них — 170 тысяч безработных. Этот показатель несколько выше аналогичного прошлогоднего и составляет 1,82 процента к численности трудоспособного населения. Около 60 процентов безработных составляют женщины в возрасте до 29 лет. По данным специалистов, службой занятости с начала года было трудоустроено 56 тысяч человек.

«Нафтан» платит России больше, чем городу

За первые три месяца года в консолидированный бюджет Новополоцка поступило почти на 5 миллиардов рублей меньше, чем планировалось. 67,9% всех поступлений приходятся именно на нефтегигант. Однако в первом квартале этого года на 152 тысячи 400 тонн снизился объём переработки нефти на «Нафтане». Причина невыполнения плана по НДС, 7% которого остается городу, кроется в том, что «Нафтан» стал закупать собственную нефть в России, а соответственно уплачивать налог на добавленную стоимость в бюджет РФ.

Андрей КАРПОВИЧ

Мінчане навучыліся красці з «кардынгаў»

Спецыяльнае падраздзяленне МУС Беларусі па барацьбе са злачынствамі ў сферы высокіх тэхналогіяў вядзе вышук злачынцаў, якія маюць дачыненне да выкрадання з інтэрнэт-магазінаў у ЗША і перапраўкі ў Расію партыі аптычных прыцэлаў, бінокляў начнога бачання і іншых тавараў на суму звыш за 8 тысяч долараў.

Як паведамілі БелаПАН ва ўпраўленні інфармацыі і грамадскіх сувязяў міністэрства, паведамленне аб фактах крадзяжу паступіла ў МУС 19 сакавіка з пасольства Злучаных Штатаў праз нацыянальнае бюро Інтэрпола. Праверкай было ўстаноўлена, што грузы паступалі ў адрас жыхароў Мінска. Падчас вывучэння суправаджальных дакументаў на «Белпошце» высветлілася, што яшчэ раней у Мінск прыходзіла 18 буйнагабарытных пасылак з ЗША. Атрымальнікамі аказаліся падстаўныя асобы. Потым праваахоўным органам удалося выйсці і на рэальных заказчыкаў, што даўно стаяць на ўліку як асобы, якія актыўна займаюцца «кардынгам» — крадзяжамі з інтэрнэт-магазінаў. 20 красавіка на падставе сабраных матэрыялаў была ўзбуджаная крымінальная справа па артыкуле 212, частка 4, Крымінальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь «Крадзеж шляхам выкарыстання камп'ютэрнай тэхнікі». Устаноўлены адзін з арганізатараў і непасрэдных заказчыкаў грузаў, якія збываліся па наладжаным канале ў Расію. У канцы красавіка на кватэрах некаторых удзельнікаў злачыннай групы былі праведзеныя вобыскі. Супрацоўнікі міліцыі знайшлі і канфіскавалі камп'ютэрную тэхніку, лічбавую аўдыё- і відэатэхніку, перыферыйнае абсталяванне для аўтаномнай работы ў інтэрнэце, газавую зброю, сістэму «хатні кінатэатр», адзенне і шмат іншага. Усё выкрадзенае ацэньваецца ў дзесяткі тысяч долараў ЗША. Зараз работа па гэтай справе, а таксама ўстанаўленні іншых саўдзельнікаў і мэтаў выкарыстання аптычных прыцэлаў у Расіі працягваецца.

Ва ўпраўленні інфармацыі і грамадскіх сувязяў МУС адзначылі, што ўпершыню злачынства ў сферы камп'ютэрных тэхналогіяў і тэлекамунікацыяў у Мінску было зарэгістравана ў 1998 годзе. Але калі з 1998-га па 2000 год па фактах злачынстваў, учыненых з выкарыстаннем камп'ютэрнай тэхнікі, было ўзбуджана ўсяго 3 крымінальныя справы, то з пачатку 2001 года — ужо больш за сто. Так, напрыклад, сёлета спецпадраздзяленнем МУС была выяўленая арганізаваная злачынная група з 26 чалавек, якая займалася крадзяжом камп'ютэрнай тэхнікі і лічбавых фотакамераў з інтэрнэт-магазінаў у ЗША, Германіі, Новай Зеландыі і Аўстраліі. Па гэтым факце была ўзбуджаная 71 крымінальная справа.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ

Мытнікі святкуюць першы юбілей

Дзесяцігоддзе з дня стварэння адзначыла 14 траўня найбуйнейшая мытня рэспублікі «Заходні Буг». Пасля распаду СССР яна была выдзеленая са складу Брэсцкай мытні. Спачатку ў «Заходнім Бугу» працавалі два аўтапераходы — «Варшаўскі мост» і «Казловічы». Зараз у складзе мытні — сем памежных і тры ўнутраныя пасты.

Штосутачна праз мытню ў розных напрамках праходзяць звыш 7 тысяч адзінак транспарту і звыш 20 тысяч пасажыраў. Праз «Заходні Буг» праходзяць 51 працэнт усіх экспартна-імпартных грузаў Рэспублікі Беларусь, 53 працэнты ўсіх транзітных грузаў і 31 працэнт усяго пасажырапатоку. На мытні працуюць больш за 500 чалавек. Усе дзесяць гадоў калектыў узначальвае генерал мытнай службы Вячаслаў Асінцаў.

За 4 месяцы бягучага года праз «Заходні Буг» праследавалі звыш 2 мільёнаў чалавек, звыш 752 тысячы адзінак транспарту. У бюджэт дзяржавы ў 2001 годзе пералічана 14,9 мільярда рублёў: 11,7 мільярда з гэтай сумы атрыманы пры збіранні мытных плацяжоў, 1,2 мільярда — ад рэалізацыі канфіскаваных тавараў.

Валянціна КАЗЛОВІЧ, БелаПАН

«Менку» наведалі бандыты

З-за абыякавасці дзяржавы Музей народнай архітэктуры і побыту пацярпеў ад вандалаў

Як высветлілася, на Дзень Перамогі без акту вандалізму ўсё ж не абышлося. Злачынства было ўчыненае ў музейнай установе: невядомыя асобы нашкодзілі ў Беларускім дзяржаўным музеі народнай архітэктуры і побыту. Імі было папсавана багата тамтэйшых экспанатаў. Тым часам супрацоўнікі музея занепакоена кажуць, што паўтарэнне злачынных дзеянняў, якія адбыліся 9 траўня, абсалютна не выключанае. Справа ў тым, што праз мізэрнае фінансаванне тэрыторыя музея ўвесь час знаходзіцца без аховы. Заходзь, калі хочаш, і рабі, што ў дурную галаву прыйдзе.

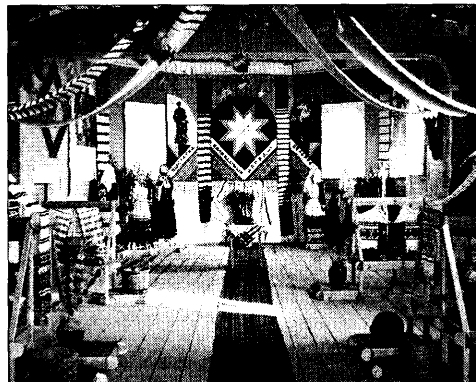

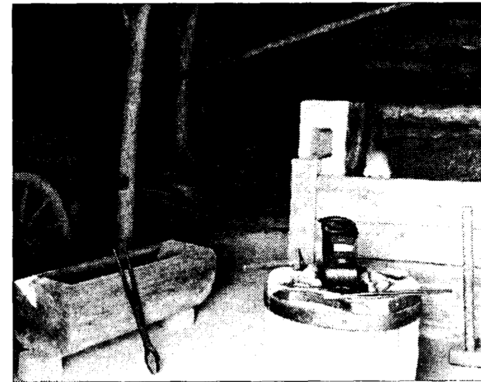

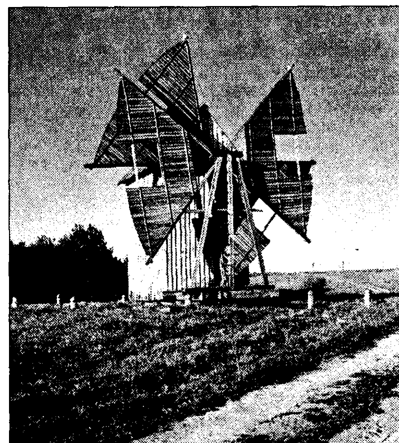

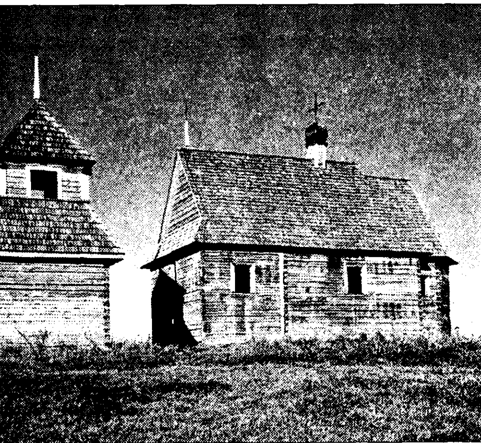

Музей народнай архітэктуры і побыту месціцца пад Мінскам у адлегласці 4 кіламетры ад аўтарынку, што за мікрараёнам Малінаўка. Калі зрабіць ягоную выяву на плоскасці, музей прыме мапавыя абрысы Беларусі. Тут прадстаўленыя самыя разнастайныя пабудовы ад хатаў да хлеўчукоў і ветракоў з усіх рэгіёнаў Беларусі, прычым у натуральным выглядзе: яны разбіраліся на бярвенні, прывозіліся пад Мінск і нанова збіраліся ўжо як музеізаваныя аб'екты (самыя старыя адносяцца да пачатку 18-га стагоддзя). Апрача таго, вонкава рэгіянальныя экспазіцыі прадстаўленыя з геаграфічнымі і прыроднымі асаблівасцямі.

І пры ўсёй унікальнасці музея-запаведніка такое – спрыяючае вандальскім учынкам — стаўленне дзяржавы?! НАША СВАБОДА летась пісала пра ягоны гаротны стан і значную незавершанасць экспазіцыяў – пра вялікую цякучку кадраў і пра нязручнасць дабрацца да Строчыцаў, вёскі, каля якой размяшчаецца музей, як для супрацоўнікаў, так і для наведвальнікаў. Пра тое, што квіток на экскурсію год таму каштаваў каля 100 рублёў, а зараз таксама ўсяго толькі мізэрныя 150 рублёў. Пра тое, што тут паводле генеральнага плана пад музей замест меркаваных 250 гектараў занята ўсяго 150 і створана толькі палова краёвых сектараў. Пакуль ёсць «Цэнтральная Беларусь», «Паазер'е» і «Падняпроўе». Забытымі ляжаць на складах багата ўжо прывезеных з правінцыі будынкаў, якія няма грошай узвесці. Яны пакінутыя гніць. Напрыклад, лежма ляжыць па бярвеннях апошні захаваны ў Беларусі драўляны вакзал са станцыі Уша Маладзечанскага раёна. Год таму мы з дырэктарам Беларускага дзяржаўнага музея народнай архітэктуры і побыту Георгіем Ткацэвічам вырашылі, што не варта пісаць пра ўсе бяды. Хоць бы з апаскі, што публічная згадка пра адсутнасць належнай аховы музейных аб'ектаў можа прывесці туды ліхіх людзей. На жаль, напрыканцы сёлетняй вясны гэта здарылася.

Абыякавая і нядбайная дзяржава ўзяла на сябе яшчэ адзін грэх. Тлумачэннем, маўляў, звычайнае хуліганства, тут не адкруціцца? Ці не самі ўлады сваёй палітыкай у галіне культуры культывуюць хамства і непавагу да нацыянальных каштоўнасцяў? Менавіта тыя, хто патрушчыў экспанаты ў музеі архітэктуры і побыту, ёсць адмарозкамі. Але іх не шукаюць і не караюць дубінкай ці штрафамі, як апазіцыйных дэманстрантаў за бел-чырвоны сцяг у руках. А якраз яны маніфестуюць на вуліцах, каб у краіне не было хамства і вандалізму.

Між тым, сітуацыя з аховай экспанатаў прымушае балець галовы кіраўнікоў іншых музеяў. У прыватных гутарках яны наракаюць на тое, што баяцца, як бы музейныя рэчы не пакралі, бо іхняя ахова далёкая ад ідэальнай. Што мінкульт толькі тады схамянецца і забяспечыць музейныя ўстановы больш-менш сучаснымі і надзейнымі ахоўнымі сістэмамі, калі смажаны певень у карак дзеўбане. Калі здарацца, не давядзі Бог, адзін-два гучныя крадзяжы, прыкладам, слуцкіх паясаў? На шчасце, злодзеі яшчэ не паставілі на крымінальны канвеер «паходы» ў музеі.

Але іх няблага замяняе сама нашая дзяржава, калі зважыць на стан музейных экспанатаў, якія ляжаць і непапраўна псуюцца ў фондасховішчах. Напрыклад, міністэрства культуры і Мінгарвыканкам, здаецца, кінулі шукаць будынак пад экспанаты Дзяржаўнага музея гісторыі і культуры Беларусі (зараз яны знаходзяцца насуперак усім музейным правілам і нормам на склепавых плошчах Музея Вялікай Айчыннай вайны).

Чыноўнікі кажуць, як ужо добра звыкліся: «няма грошай». На ўсялякія «базары» і «сходы» ёсць. Ці на зарплаты міліцыянтаў, большыя за заробкі артыстаў тэатра, бібліятэкараў і музейшчыкаў, таксама ёсць, вось толькі на варце Беларускага дзяржаўнага музея народнай архітэктуры і побыту 9 траўня, як і іншымі днямі, праваахоўнікаў не аказалася, а на 25 сакавіка на вуліцах гарадоў штогод яны кішмя кішаць.

Заняпад музеяў – толькі малая бачная частка таго, як абыходзіцца цяперашні рэжым з нацыянальнай культурай. Музеяцыд мае тую ж мэту, як і лінгвацыд у дачыненні беларускай мовы, як і генацыд супраць «нацдэмаў» у сталінскія часы – знішчэнне адзнакаў самастойнасці народа, падставаў яго самапавагі і гонару і годнасці. А за гэта знішчальнікам раней ці пазней давядзецца адказваць.

Кірэй МАНУЙЛА

P.S. Нягледзячы ні на што, Беларускі дзяржаўны музей народнай архітэктуры і побыту жыве і нават адкрывае днямі частку двух новых экспазіцыйных рэгіянальных блокаў. Урачыстае адкрыццё іх, аздобленае канцэртам фальклорных калектываў, адбудзецца 18 траўня аб 11-ай гадзіне. Уваход вольны.

Сціплая сатысфакцыя сп.Адама Мальдзіса

У нумары за 2 красавіка НАША СВАБОДА надрукавала пераклад нарыса вядомага пісьменніка Сакрата Яновіча «Рэзервацыя Беларусь», які быў напісаны для польскага чытача і апублікаваны Gazetaj Wyborczaj *напрыканцы сакавіка. Некаторыя тэзы артыкула аспрэчыў старшыня ТБМ Алег Трусаў у артыкуле «Сакрат, ты не маеш рацыі» (НАША СВАБОДА за 20 красавіка), а з ягонай думкай не пагадзілася спадарыня Інэса Касцюк, даслаўшы ў газету ліст «Не маеце рацыі, спадар Трусаў». Але найперш Яновічу адказаў Адам Мальдзіс у беларускамоўнай газеце «Ніва», якая выдаецца ў Беластоку. Якая ж сутнасная праблема гэтых аўтараў узбуджае?*

Адам Мальдзіс, апроч таго, што ён вядомы гісторык літаратуры, пісьменнік, доктар філалагічных навук, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі, яшчэ ёсць і прэзідэнтам Міжнароднай асацыяцыі беларусістаў (МАБ). Зразумела, што чым больш ведаюць пра краіну за мяжой, тым лепш для аўтарытэту краіны. Спрыяюць росту аўтарытэту кангрэсы беларусістаў. Апошні адбываўся ў снежні мінулага года ў Мінску.

На гэты кангрэс Адам Мальдзіс меў гонар запрасіць вядомага польскага і беларускага эсэіста і свайго даўняга прыяцеля Сакрата Яновіча. Як неўзабаве аказалася – на сваю бяду. Не запрасіў бы – не меўся б шаноўны прэзідэнт МАБ нервавацца і пісаць яму «Адкрыты ліст» у газету беластоцкіх беларусаў «Ніва», якую чытаюць у Крынках, дзе Сакрат Яновіч стала жыве, калі не ездзіць на кангрэсы.

Пафас «Адкрытага ліста» адлюстроўвае не толькі асабістую крыўду сп. Адама Мальдзіса. Публікацыя, на думку прэзідэнта МАБ, нашкодзіла асацыяцыі. Сённяшні беларускі ўрад беларусістаў ва ўпор не бачыць, і, прыкладам, гэты кангрэс, на які сп. Мальдзіс неабачліва запрасіў прыяцеля, у фінансавых адносінах забяспечваўся грантам ЮНЕСКО. Ва ўсялякім разе гэтак вынікае з радкоў «Адкрытага ліста». Грашовая кампанента ў высвятленні стасункаў займае ў пасланні з Мінска ў Крынкі паважнае месца.

«...*Я сапраўды варты папрокаў,* — прызнаецца Адам Мальдзіс беластоцкаму чытачу. — *Але не ў марнатраўстве, а ў* **звычайным скнарстве**. *Ну маглі мы расходаваць (рабілі запыт) на штодзённае харчаванне спадара Яновіча і іншых нямінскіх калег да шасці мінімальных зарплат, маглі пасяліць гасцей у «Юбілейнай» ці «Планеце», дзе была б тая папера (маецца на ўвазе туалетная. –* ***К.М.****). Але мы ведалі, што грант прыйдзе ў палавінным памеры, а з яго хаця б палавіну трэба будзе пакінуць на выданне матэрыялаў. Бо інакш які сэнс праводзіць той кангрэс?! Дзеля чыноўніцкага прыгожага слоўца? Мы ведалі, што ЮНЕСКО прадпісвае грошы выдаткаваць найперш на сутнасную, навуковую частку кангрэса (значыць, С.Яновіча мы не павінны былі ўвогуле ні карміць, ні ўтрымліваць у гасцініцы, а зрабіць гэта ён быў павінен, паводле крытэрыяў ЮНЕСКО і еўрапейскіх стандартаў, за ўласны кошт, але ж тады не было б і самога кангрэса, яго «змястоўнай» часткі)».*

Таму Адам Мальдзіс мае падставы для абурэння. Бо цяжка пагадзіцца з аўтарам «Рэзервацыі», што ў Мінску было «халаднавата і галаднавата». Халаднавата зімой у Мінску ўсім — кепска топяць усюды, а не толькі ў гатэлях. А вось «галаднавата» – цалкам рытарычная фігура. За тры мінімалкі на дзень (15 тысяч рублёў) у Мінску, канечне, у рэстаран не сходзіш. Але:

«што – шаноўны стваральнік культуры не ведаў, у якую краіну ён едзе? Не ведаў, што ў нас глыбокі крызіс? Забыў, як выглядаў той жа крызіс нядаўна ў Польшчы? І дзе сп. Яновіч быў шчыры – на старонках часопіса ці пры развітанні ў Мінску, калі мы сядзелі ў маім пакойчыку, пілі каву, гаварылі пра цяжкасці (дарэчы, нашай беднасцю С.Яновіч абураўся сам), пра тое, што грант яшчэ не прыйшоў ... А калі ведаў і абураўся, то чаму напісаў».

З другога боку, незразумела, чаго было запрашаць на навуковае мерапрыемства чалавека з ненавуковым мысленнем. Яновіч — журналіст і пісьменнік. Менавіта як пісьменнік ён і адрэагаваў на тое, што ўбачыў у сталіцы Беларусі. А найперш ён убачыў ашаламляльную розніцу ў стане беларускасці сёння і пачатку 1990-х гадоў. Ягоны артыкул асэнсаванне нашага ладу. У ім, канечне, хапае недакладнасцяў, а ёсць і абразы. Прыкладам, поўная хлусня, што беларускія інтэлігентныя кабеты лаюць у ложку мужа ці каханка, калі той мармыча словы кахання па-беларуску. «Пошел вон, хам!»— крыўдзяцца тады кабеты па-руску. Я спецыяльна апытаў з паўтара дзесятка знаёмых кабет, усе адказалі, што ў ложку мова іх не турбуе. Але гэты пасаж сп. Яновіч хутчэй за ўсё выдумаў у якасці змрочнага сімвала сучаснага стану беларускай мовы ў шырокіх масах.

Перабраў ён меры і з колькаснай ацэнкай беларускіх школ, пра што трапна адказаў яму ў адкрытым лісце старшыня ТБМ сп. А.Трусаў. Як кажуць, што занадта, то не здрова.

«Адным словам, — зазначыў Адам Мальдзіс, — *у польскім часопісе апублікаваны артыкул, які (паказваў юрыстам) любым судом – і польскім, і беларускім – можа кваліфікавацца як «абраза гонару і годнасці». І не толькі маіх, але і ўсіх сябраў асацыяцыі, усіх прысутных на кангрэсе (у тым ліку і калег з Беластока, Варшавы, Любліна). Як наўмысны паклёп, які ўжо нанёс істотную матэрыяльную шкоду ўсёй асацыяцыі, бо пасля публікацыі патэнцыяльныя замежныя «грантадаўцы» раптам пачалі ад нас адмахвацца: хто іх, беларусістаў, ведае – ці то яны ўкралі, ці то ад іх укралі, але нешта там у іх было... За такое аўтара раней выклікалі на дуэль, цяпер б'юць па фэйсу або выклікаюць у суд, каб атрымаць немалую кампенсацыю. Але я не буду пакуль што рабіць ні таго, ні другога, ні трэцяга...»*

(На нашу думку, *па фэйсу* лепш не біць, бо гэта неэстэтычна – усё ж паважнага веку людзі. *Выклік у суд* таксама рызыкоўная задума – наўрад ці ў польскім судзе будзе проста сарваць грошы. Вось у беларускім «рэзервацыйным» працэс можна выіграць, асабліва калі запрасіць экспертамі чыноўнікаў, закранутых у артыкуле. Найлепш адпавядаў бы беларускаму рамантызму першы варыянт – дуэль. Бо гэта стала б рэанімацыяй лепшых традыцыяў нашай старасветчыны і не кінула б цень матэрыльнага клопату на важную сёння «дзелавую рэпутацыю». Можа і патэнцыйныя «грантадаўцы» прасцей пераўтварыліся б у кінетычных).

Але прэзідэнт МАБ сп. Мальдзіс знайшоў «джэнтльменскі шлях вырашэння канфлікту». Вось як ён абмаляваны ў «адкрытым лісце»:

«Рыхтуючы справаздачу для ЮНЕСКО (а там скрупулёзна правяраюць кожную плацёжку – ведаю з уласнага вопыту), мы пераканаліся, што на выданне шасці зборнікаў з матэрыяламі кангрэса (адзін з іх з тэкстам выступлення самога С.Яновіча, ужо аддаецца ў друкарню) пры самых сціплых тыражах нам не стае прыкладна трэці грошай, дзесьці 2.600-2.700 долараў. Таму патрабую, каб той, хто ўзвёў паклёп на асацыяцыю, быў пакараны за гэта аплатай коштаў друку аднаго са зборнікаў. Якога? Паколькі С.Яновіч з'яўляецца пісьменнікам, думаю, што літаратуразнаўчага... Гэта каля 700 долараў. Разумею, што самому аўтару гэта, мусіць, не пад сілу. Але ж дабрадзея ён можа знайсці. Хаця б сярод тых, хто дае гранты на аўтарытэтны фонд «Villa Sokrates». Рахунак-фактуру друкарні «Юніпол» перасылаю С.Яновічу лістом».

Не ведаю, ці атрымаў Сакрат Яновіч рахунак-фактуру і як адрэагаваў. Гэтае пытанне за межамі той публічнай сваркі, якая, на жаль, нагадвае вядомы гогалеўскі сюжэт. У рэшце рэшт з рознымі тэзамі артыкула Сакрата Яновіча могуць не пагаджацца розныя людзі. Па некалькіх пазіцыях я таксама з ім абсалютна не згодны. Лічу, што сп. Яновіч няправільна даў назву нашай краіне — «Рэзервацыя Беларусь», хоць гэта і адпавядае абрэвіятуры РБ, якая набыла такім чынам шырэйшы сэнс.

Бо было б добра, калі б Беларусь аказалася рэзервацыяй, як індзейскія ў Амерыцы ці рэзервацыі папуасаў у Аўстраліі. У нас нашмат хужэй – мы сёння ёсць КРАЙ ЗАБРАНЫ. У рэзервацыі прасцей захоўваць сваю асаблівасць. У КРАІ ЗАБРАНЫМ яе замяняюць на патрэбную забаронцам. Так было і з карэннай Польшчай пасля 1795 і асабліва пасля 1831 года. Паказальна, што забранасць Беларусі жадаюць афарміць парламенцкім паседжаннем у Гродне, як тое было на апошнім гарадзенскім сойме Рэчы Паспалітай. Дрэнна, што сп. Яновіч не ўзгадаў пра гэта ў сваім артыкуле.

Менавіта з гэтай прычыны – новага забору — кожнае беларускае дзеянне сёння – ад дэманстрацыяў, выдання кнігі, да размовы па-беларуску на вуліцы — набірае значэнне супраціву лукашэнкаўскаму рэжыму, які старанна здзяйсняе забор. Навучыла выхавацелька дзіцяў гаварыць «дабранач, татка», а не «спокойной ночи, папочка» — гэта і ёсць дзеянне за выжыванне нацыі. Таму ў нас кожны беларускамоўны клас кандэнсуе вялікія намаганні людзей дзеля волі.

Сутнасная розніца пазіцыяў сп. Мальдзіса і сп. Яновіча вось у чым. У сп. Мальдзіса яна — стваральная. У артыкуле сп. Яновіча — разбуральная, ён падае вынік разбурэння. Не хочацца тут лезці ў гісторыю і нагадваць Яновічу, што перад увядзеннем у Польшчы ваеннага становішча генералам Ярузельскім, у памежных з Польшчай лясах стаяла напагатове немалое савецкае войска. А ў нас яно па сённяшні стаіць. А калі зірнуць крыху глыбей, дык усё ж з 1921 па 1939 гады Заходняя Беларусь (4 мільёны насельніцтва) была ў складзе Рэчы Паспалітай. І хто дбаў там пра вышэйшую і сярэднюю адукацыю на беларускай мове? Тое ж робіць зараз на Беларусі расійская пятая калона.

Такое вось у нас жыццё. І таму доктар філалогіі, прэзідэнт МАБ, вядомы літаратуразнаўца сп. Адам Мальдзіс па-беларуску сціпла выпрошвае дзе можа грошы на беларускую справу. Наколькі гэта ўдзячная справа, перадаю цытатай з «адкрытага ліста»:

«Да кангрэса мы ўжо атрымалі адказы ад многіх беларускіх банкаў і фірм, што яны ну анічым не могуць дапамагчы кангрэсу (толькі «Белатракцыён» пералічыў нам суму, роўную 50 доларам, — дзякуй яму і за гэта)».

Сумная атрымоўваецца сімволіка. У бягучым сямігоддзі ў «белатракцыён» у нас пераўтвараецца ўсё, да чаго дакранаецца вярхоўная ўлада – яна сама, яе выбары, яе дзяржаўныя сімвалы. Думаю, што хочацца ёй, каб «беларускім атракцыёнам» зрабіліся і кангрэсы беларусістаў, і асабістае прыяцельства.

Таму, па сутнасці, навука патрабавання сатысфакцыі – гэта абарона будучыні.

Канстанцін МАТУСЕВІЧ

НОВАЯ ІНІЦЫЯТЫВА

ЮНЕСКО прэзентуе спіс шэдэўраў

18 траўня ў штаб-кватэры ЮНЕСКО ў Парыжы адбудзецца афіцыйная цырымонія абвяшчэння асобных культурных прастораў і формаў выяўлення розных рэгіёнаў «Шэдэўрамі вуснай і нематэрыяльнай спадчыны чалавецтва». Рашэнне міжнароднага журы з 18 сябраў, якое ўзначальвае вядомы іспанскі пісьменнік Хуан Гойцісола, зачытае на гэтай цырымоніі генеральны дырэктар ЮНЕСКО Каіціра Мацуура. Тытул «Шэдэўр вуснай і нематэрыяльнай спадчыны чалавецтва» цяпер будзе прысуджацца унікальным прасторам і формам культурнага выяўлення.

Народныя і традыцыйныя формы культурнага выяўлення ўключаюць мовы, вусную народную творчасць (у прыватнасці, міфы, казкі, эпас), музыку, танцы, ігры, строі, звычаі і рытуалы, народныя промыслы і рамёслы, архітэктуру ды іншыя віды мастацтва. Прасторамі культурнага выяўлення лічацца сталыя і часовыя месцы, дзе рэгулярна ці эпізадычна праходзяць якія-небудзь культурныя маніфестацыі. Пры адборы шэдэўраў журы ўлічвае наступныя паказчыкі: унікальны характар, гістарычная прыналежнасць да культурнай традыцыі, сцвярджэнне культурнай самабытнасці, крыніца натхнення, роля ў міжнародным абмене, сучаснае культурнае і грамадскае значэнне, майстэрства выканання, унікальнае сведчанне жывой культурнай традыцыі, існуючая рызыка знікнення.

Тытул «Шэдэўраў вуснай і нематэрыяльнай спадчыны» будзе прысуджацца кожныя два гады. Гэтая акцыя закліканая садзейнічаць захаванню народных культураў і традыцыяў. Яна дапаўняе дзейнасць ЮНЕСКО па складанні, пачынаючы з 1972 года, Спісу сусветнай спадчыны ЮНЕСКО, які налічвае сёння ўжо 690 назваў культурных і прыродных помнікаў ва ўсіх краінах свету.

ЮСТЫЦЫЯ

Расследаванне спынілі наўмысна

Беларускі паэт Славамір Адамовіч лічыць неабгрунтаваным, але цалкам заканамерным ва ўмовах цяперашняй Беларусі, спыненне расследавання справы аб нападзе, які быў учынены на яго ў красавіку 1999 года.

11 траўня на прэс-канферэнцыі з прычыны знікнення апэратара ОРТ Дзмітрыя Завадскага было паведамлена, што ў межах расследавання дзейнасці злачыннай групы былога афіцэра спецпадраздзялення МУС па барацьбе з тэрарызмам «Алмаз» Валерыя Ігнатовіча ў вытворчасці следчай групы знаходзілася ў цэлым 25 крымінальных справаў. Некаторыя з іх пасля праверкі былі спыненыя, у тым ліку і справа па збіванні Славаміра Адамовіча.

Як вядома, паэт Адамовіч стаў адным з першых палітычных вязняў Беларусі: за свой верш «Убей президента» ён у 1996-1997 гадах правёў у зняволенні 10 месяцаў. Напад на яго адбыўся ў красавіку 1999 года, хутка пасля таго, як ён увайшоў у склад кіраўніцтва мінскай гарадской выбарчай камісіі на выбарах прэзідэнта, абвешчаных Вярхоўным Саветам Беларусі 13-га склікання, а таксама апублікаваў у прэсе артыкул аб дзейнасці расійскай арганізацыі «Рускае нацыянальнае адзінства» (РНА). Ігнатовіч, як вядома, быў адным з кіраўнікоў незарэгістраванага беларускага аддзялення РНА. Двое невядомых збілі Адамовіча непадалёк ад рэдакцыі газеты «Наша Ніва». Яму былі нанесеныя цялесныя пашкоджанні, якія маглі быць больш сур'ёзнымі, калі б на дапамогу не прыйшоў адзін з супрацоўнікаў газеты.

На прэс-канферэнцыі 11 траўня кіраўнік следчай групы Пракуратуры Беларусі, палкоўнік юстыцыі Іван Бранчэль пацвердзіў атрыманне аператыўных звестак аб датычнасці групы Ігнатовіча да збівання паэта. Аднак, па словах Бранчэля, Адамовіч «не пацвердзіў, што быў факт нападу — хто, дзе, пры якіх абставінах учыніў напад — і нават апісаць гэтых людзей ён адмовіўся». «Таму па гэтым факце мы спынілі крымінальную справу», — заявіў Бранчэль.

У інтэрв'ю БелаПАН Славамір Адамовіч катэгарычна абверг дадзеную заяву пракурора. У сваю чаргу ён паведаміў, што 3 лістапада 2000 года быў выкліканы ў Пракуратуру Рэспублікі Беларусь. Следчы, які дапытваў Адамовіча, сказаў: паводле наяўных звестак, напад на яго «заказаў» Валерый Ігнатовіч, які таксама падазраецца ў шэрагу іншых цяжкіх злачынстваў — выкраданні Завадскага і іншых людзей, некалькіх забойствах. «Мне для апазнання былі прадстаўленыя фотаздымкі магчымых нападаўшых, — сказаў Адамовіч. — Я іх сапраўды не пазнаў, бо ў той сітуацыі, калі мяне збівалі, запомніць твары было немагчыма. Але следчы мне сказаў, што выяўлены адзін з нападаўшых на мяне, нехта Кабзар, 1976 года нараджэння. Яму за выкананне гэтага нападу асабіста Ігнатовічам нібыта было выплачана 50 марак».

Па словах Адамовіча, ён быў гатовы і ў далейшым супрацоўнічаць са следствам, аднак следчыя органы ініцыятывы не праявілі. Выклік у пракуратуру быў адзіным — ніякіх новых допытаў і вочных ставак не было. Такім чынам, справу, у якой прасочваецца палітычная падаплёка і якая, на думку Адамовіча, ужо была фактычна раскрытая, пракуратура наогул спыніла.

Генадзь БАРБАРЫЧ

Хто хоча вярнуць уклады, варта паспяшацца

Нацыянальны банк Беларусі зацвердзіў правілы датэрміновага вяртання грашовых сродкаў фізічным асобам, якія заключылі з адкрытым акцыянерным таварыствам «Ашчадны банк «Беларусбанк» дагаворы на пагашэнне запазычанасці таварыства з абмежаванай адказнасцю «Сумесны беларуска-латвійскі банк «БелБалтыя».

Паводле звестак з Нацбанка, у гэтым дакуменце дадзены пералік выпадкаў, па якіх будзе рабіцца датэрміновае вяртанне грашовых сродкаў укладчыкаў «БелБалты», што заключаць дагаворы на пагашэнне запазычанасці з Беларусбанкам. Для гэтага ў ААБ «Беларусбанк» пасля 1 ліпеня будзе створаная спецыяльная камісія па датэрміновым вяртанні грашовых сродкаў. Як вядома, заявы на перавод запазычанасці ў ААБ «Беларусбанк» прымаюцца ад укладчыкаў «БелБалты» да 1 чэрвеня 2001 года. На падставе заяваў фарміруецца рэестр укладчыкаў, які да 1 ліпеня будзе перададзены ў ААБ «Беларусбанк». Фізічныя асобы, якія ўключаныя ў рэестр укладчыкаў, заключаюць з 1 ліпеня па 1 верасня 2001 года дагаворы з ААБ «Беларусбанк» аб пагашэнні запазычанасці. Нагадаем, што ў цэлым валютныя даўгі «БелБалты» ўкладчыкам ацэньваюцца прыкладна ў 18 мільёнаў долараў ЗША.

Аляксей АРЭШКА

КНІГАРНЯ

Любой другой выбор не будет хуже

«Хроника несостоявшегося времени: Десять лет в зеркале «Белорусского рынка», Минск, 2001

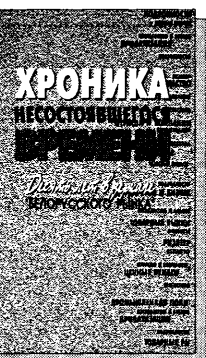

В этом году Беларусь будет праздновать первое десятилетие своего реального государственного суверенитета.

Какая-никакая, а уже история. Причем богатая событиями, трагическими и смешными, хотя порой кажется, что вспомнить особенно нечего. В том, что это не совсем так, можно убедиться, раскрыв книгу «Хроника несостоявшегося времени: Десять лет в зеркале «Белорусского рынка», написанную журналистами этой авторитетной экономической газеты. Авторам книги есть что вспомнить, потому что еженедельник стал первым в стране независимым изданием, которое начало систематически отслеживать процессы в самом сложном и интересном информационном секторе – в экономике страны.

Книгу открывает хроника событий, имевших место после 27 июля 1990 года, когда Верховный Совет БССР принял Декларацию о государственном суверенитете, вплоть до января 2001 года. Авторы, каждый из которых имеет в газете собственную специализацию, подготовили хорошие материалы по самым различным аспектам общественно-политического и экономического развития Беларуси. К сожалению, не обошлось без сетований по поводу того, что многое не сделано, что многое надо переделывать. Что, к сожалению, оптимизм приходится высказывать фразой, вынесенной в заголовок: любой другой выбор может быть только лучшим. При условии, что белорусам будет позволено его сделать еще один раз. Ведь многое делалось и делается по сей день, чтобы народ лишить этого права.

Книга написана хорошим языком, добротно оформлена, ее приятно держать в руках и интересно читать. По своему это уникальная работа, максимально свободная от конъюнктурных передергиваний, недостоверности. Все в ней описанное было с нами и случалось с нашей страной. Поэтому книга должна привлечь внимание широкого круга читателей, включая профессиональных экономистов, социологов, юристов, студентов и просто любопытствующую публику.

Особую актуальность работа журналистов приобретает сейчас, накануне выборов, которые должны завершиться сменой приоритетов в политике и экономике. Как это сделать, «Хроника несостоявшегося времени» показывает очень наглядно.

Константин СКУРАТОВИЧ

Опасности в больницах для бедных

Дональд А. ГОЛДМАН, профессор педиатрии Гарвардской медицинской школы. Работал над улучшением противоинфекционной защиты во многих развивающихся странах

Фота IREX/ProMedia

В развивающихся странах усилия по укреплению общественного здравоохранения в основном направлены на борьбу с распространением инфекционных заболеваний среди населения. Несомненно, данный выбор приоритетов оправдывается высоким уровнем заболеваемости и смертности от таких болезней, как малярия, туберкулез, шистозомоз, детская пневмония и диарея. Но общественность, пресса и агентства-доноры в значительной степени игнорируют другой аспект общественного здравоохранения в странах, испытывающих нехватку ресурсов для поддержания системы медицинского обслуживания, – речь идет о **больничном инфицировании** *(т.е. об инфекционном заражении, полученном в ходе стационарного лечения).*

Развивающиеся страны тратят свои ограниченные ресурсы на создание и развитие больниц — во многих бедных странах данные расходы составляют более 50 процентов всего бюджета сферы здравоохранения. В этих странах официальные лица прилагают все усилия к выявлению больных членов сообщества и последующей их переправки в региональные медицинские учреждения, персонал которых обладает достаточным опытом для того, чтобы обеспечить должную диагностику и соответствующее лечение. Некоторые из этих медучреждений представляют собой региональные или общенациональные специализированные клинические центры, предлагающие самую передовую — в пределах возможностей данной страны (или ее спонсоров-филантропов) — диагностику и лечение.

Бросается в глаза стремление к дорогостоящему, технологически сложному медицинскому обслуживанию. Отчасти, бедные страны вкладывают в медицину так много денег по той самой причине, что стремятся улучшить качество диагностики и лечения. Отчасти, эти капиталовложения делаются для того, чтобы удержать в стране своих лучших врачей. Эти обучавшиеся в развитых странах доктора возвращаются домой, искренне желая применить новообретенные навыки на практике, а вместо того чувствуют себя явно не в своей тарелке, сталкиваясь с устарелым рентгенологическим оборудованием, ограниченным выбором нерегулярно поставляемых медикаментов и примитивной техникой по поддержанию жизнедеятельности организма. Высокотехнологичные больницы – еще и символ высокого статуса, поэтому для многих стран строительство наисовременнейших медицинских учреждений является вопросом государственного престижа.

Если государство вкладывает большие средства в больницы и врачей, стремящихся улучшить качество медицинского обслуживания, то оно со всей очевидностью ожидает увеличения числа случаев выздоровления. Но такие ожидания оправдываются далеко не всегда. В действительности эти огромные инвестиции нередко оказываются контрпродуктивными. Многие пациенты попадают в больницу лишь затем, чтобы пасть жертвой потенциально смертельной и устойчивой к антибиотикам инфекции, которой зачастую можно было бы избежать.

Чем сложнее (и дороже) лечение, тем выше степень риска. Наибольшей опасности подвергаются пациенты палат интенсивной терапии (ПИТ). Скопление большого количества смертельно больных пациентов в одной палате облегчает распространение болезнетворных микроорганизмов: медицинский обслуживающий персонал переносит их на своих руках. Помещенные в палаты интенсивной терапии пациенты быстро поражаются больничными патогенными бактериями, зачастую устойчивыми к воздействию антибиотиков.

Пациенты палат интенсивной терапии уязвимы для инфекций из-за того, что их подключают к различным лечебным устройствам (таким, как внутривенные или внутриартериальные катетры и механические вентиляторы), подвергают сложным хирургическим процедурам и лечат лекарствами, ослабляющими иммунную систему. В развивающихся странах палаты интенсивной терапии отличаются не только высоким фоновым уровнем инфицированности; зараженность оборудования, медикаментов и прочих расходных материалов также приводит к опустошительным вспышкам пневмонии и смертельно опасных инфекций, переносимых с током крови.

Однажды меня и моего коллегу пригласили посетить общественную больницу в одной развивающейся стране для того, чтобы принять участие в расследовании причин исключительно высокого уровня смертности в педиатрической палате интенсивной терапии пациентов, страдающих от геморрагической лихорадки денге. Господствующая теория объясняла это высокой вирулентностью вируса денге. Вместо того мы обнаружили, что большинство детей погибало от приобретенных в больнице инфекций, переносимых с кровью, и эти инфекции переносились теми самыми приборами, которые были предназначены для спасения жизни детей: внутривенными капельницами, механическими вентиляторами и дренажными катетрами.

Несмотря на удовлетворительное качество оборудования, санитарно-гигиеническое состояние больницы и уровень подготовки персонала явно были не на высоте. Сырое полотенце, кишащее больничными бактериями, использовалось для вытирания рук. Внутривенные капельницы и дренажные катетры были введены неправильно, и за ними не соблюдался должный уход. Вытяжная труба (подвешенная для осушки отхожего места в полу) не была продезинфецирована надлежащим образом. Мы обнаружили бесчисленное количество нарушений элементарных правил гигиены. Тем не менее, в той же самой больнице совсем недавно было открыто отделение по пересадке костного мозга – отдающее наиболее уязвимых пациентов во власть смертельно опасных инфекций.

Надежная дезинфекция обходится гораздо дешевле, чем даже самые элементарные медицинские процедуры. Живущие на пожертвования страны с ограниченными ресурсами не могут полностью обеспечить свои больницы всем тем разнообразием дезинфекционных средств, которые доступны в более богатых государствах.

Надлежащая дезинфекция оборудования как правило доступна по цене (особенно в сравнении со стоимостью самого оборудования), а заражения медикаментов и растворов можно избежать, если вести себя профессионально и осторожно.

Опыт показывает, что внутрисосудистые катетры, вентиляторы и полостные катетры в тех больницах, в которых они имеются в наличии, используются сверх меры, и зачастую вводятся на срок, превышающий медицинские показания. Это – наихудший сценарий: дорогостоящие материалы бросаются на ветер, а опасность инфицирования возрастает.

© **Project Syndicate, 2001**

СПОРТ

Інтрыга захоўваецца

Апошняя хваліна мінскага матча паміж «Дынама» і «Славіяй» з пятага тура чэмпіянату Беларусі па футболе прынесла значныя змены ў турнірным становішчы гэтых камандаў.

Гол-прыгажун мазыраніна Дзяніса Пярвушына прынёс мінулагодняму прамоўжцу першынства тры ачкі замест аднаго і дазволіў зноў працягнуць гонку за лідэрамі.

Падцягнуўся да гэтай групы і бескампрамісны «Днепр-Трансмаш» з Магілёва, абыграўшы на выездзе наваполацкі «Нафтан-Дэвон» – 1:0.

Гродзенскі «Неман-Белкард», як гаворыцца, ушчэнт, разбіў у Рэчыцы паўфіналіста Кубка краіны мясцовы «Ведрыч-97» і адразу ўзнёсся на чацвёрты радок табліцы. Гомель, развітаўшыся з галоўным трэнерам Аляксандрам Кузняцовым, які з'ехаў дамоў у Расію трэніраваць ЦСКА, зрабіў падарунак свайму новаму настаўніку Валерыю Янанчкіну, атрымаўшы цудоўную перамогу над салігорскім «Шахцёрам» – 3:1, і, па выпадку, запісаў у сваю футбольную гісторыю 50 па ліку хатні выйгрыш. Нарэшце, першае ачко зававалі дынамаўцы Брэста, але гэта не вельмі уражвае спецыялістаў, таму што яно было здабыта дома ў сустрэчы з дэбютантам з Маладзечна. Знік апошні «нуль» у графе «ачкі».

Клуб-амбіцыя БАТЭ з Барысава «насуха» – 3:0 перамог віцебскі «Лакаматыў-96», зноў даказаўшы, што для футбалістаў Юрыя Пунтуса няма розніцы, дзе перамагаць.

Увогуле, на гэты раз госці выглядалі лепей за гаспадароў, дазволіўшы тым узяць усяго тры ачкі з 21 магчымых.

На пачатку другога тайма цэнтральнага матча паміж аўтазаводцамі сталіцы і «Белшынай» з трыбун тарпедаўскага стадыёна пачалі хуценька знікаць людзі, адбыўся нейкі збег глядачоў, якіх прыйшло на матч больш як калі-небудзь. І прычынай гэтага была не нейкая акцыя міліцыі, якой, дарэчы, было не менш за аматараў футбола, ды не лік на табло (0:1, гульня так і завершылася), а моцны лівень. На жаль, вельмі прытульны стадыён не здагадаўся абзавесціся на трыбунах дахам, а парасоны не заўжды могуць выратаваць, калі дождж ідзе, напрыклад, усю гульню.

Нешта трэба рабіць, па прагнозу сіноптыкаў лета будзе вельмі хмурлівым. А звык фанатаў вы павінны шкадаваць.

Пасля гэтай перамогі бабруйчане сталі адзінай камандай, якая не страціла ніводнага ачка. Адразу пасля фінальнага свістка я павіншаваў трэнера Вячаслава Акшаева:

– Вы действительно настолько сильны, что разделываете всех соперников?

– Причин несколько. В каждой игре мы сражаемся до конца. И у нас есть равноценные игроки на два состава. Вот сегодня дали возможность отдохнуть, казалось бы, основным пяти футболистам, а получилось, что те, кто вышел на поле, сыграли не хуже.

В этом сезоне выдался очень жесткий график: играем через три дня на четвертый. Поэтому с нетерпением ждем паузы в чемпионате, чтобы добавить еще физических кондиций.

– Простите, но, в определенной мере, вы виноваты сами, играя сразу на два фронта. Первенство и Кубок. Кстати, не думаете ли в этом году сделать дубль?

– Об этом еще рано говорить. Но почему бы нет. Будем стараться. И терпеть. Как бы трудно ни было.

Уладзімір ДАЎЖЭНКА

	Г	П	Н	П	М	А
1. Белшына	5	5	0	0	9-0	15
2. БАТЭ	5	4	1	0	10-2	13
3. Славія	5	3	2	0	13-3	11
4. Неман-Белкард	5	3	1	1	13-3	10
5. Днепр-Трансмаш	5	3	0	2	7-6	9
6. Дынама Мн	5	2	1	2	10-8	7
7. Гомель	5	2	1	2	5-3	7
8. Тарпеда-МАЗ	5	2	1	2	4-4	7
9. Шахцёр	5	1	3	1	5-6	6
10. Маладзечна-2000	5	1	2	2	2-7	5
11. Ведрыч-97	5	1	0	4	4-13	3
12. Лакаматыў-96	5	1	0	4	2-14	3
13. Нафтан-Дэвон	5	0	1	4	2-10	1
14. Дынама Бр	5	0	1	4	1-9	1

Галоўны рэдактар
Павел ЖУК

© НАША СВАБОДА. Спасылка на газету НАША СВАБОДА абавязковая. Рэдакцыя можа не падзяляць меркаванні аўтараў, публікаваць артыкулы дзеля палемікі
Адрас: г.Мінск, пр-т газеты «Известия», 8-173. Пасведчанне аб рэгістрацыі № 1289. Выдаецца з 25 лютага 2000 г. Заснавальнік Зміцер Жук.
Выдавец – рэдакцыя газеты НАША СВАБОДА. E-mail: NPSvaboda@irex.minsk.by Надрукавана з дыяпазітываў заказчыка на паліграфічным РУП «Чырвоная звязда»
220073, г. Мінск, Першы загарадны завулак, 3. Заказ №1709 Нумар падпісаны ў друк 15/05/2001 (15:00) Наклад – 9.160